

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Jacek Kozłowski

LKI.411.1.1.2024

Pan
Prof. dr hab. Jacek Semaniak
Prezes Głównego Urzędu Miar
Ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/001 Budowa Świętokrzyskiego Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar oraz wybrane zagadnienia dotyczące działalności Głównego Urzędu Miar.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Główny Urząd Miar, ul. Elekoralna 2, 00-139 Warszawa (dalej także: GUM, Urząd, Zamawiający).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem GUM (dalej: Prezes) jest od 9 listopada 2020 r. prof. dr hab. Jacek Semaniak. Od 17 maja 2016 r. do 25 września 2018 r. Prezesem był Włodzimierz Lewandowski. Od 26 września 2018 r. do 1 sierpnia 2019 r. pełniącym obowiązki Prezesa był Maciej Dobieszewski. Od 2 sierpnia 2019 r. do 16 października 2020 r., Prezesem był Radosław Wiśniewski. Od 16 października do 8 listopada 2020 r., pełniącym obowiązki Prezesa był Rafał Kępka.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Ocena planowania i przygotowania do realizacji inwestycji. 2. Ocena realizacji inwestycji i nadzoru nad przebiegiem procesu inwestycyjnego. 3. Ocena wydatkowania i rozliczania środków publicznych. 4. Ocena prawidłowości oszacowania potrzeb oraz zakupów sprzętu i aparatury na potrzeby wyposażenia Kampusu, a także realizacja wybranych innych wydatków. 5. Wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi. 6. Likwidacja biblioteki w GUM.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2024 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontrolerzy	1. Tadeusz Mikołajewicz, doradca prawny, upoważnienia do kontroli: nr LKI/77/2024 z 11 lipca 2024 r. oraz nr LKI/112/2024 z 12 października 2024 r. 2. Karol Pokora, specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli: nr LKI/78/2024 z 11 lipca 2024 r. oraz LKI/108/2024 z 3 października 2024 r. (akta kontroli str. 1-6A)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

GUM prawidłowo realizował inwestycję *Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar* (dalej: Inwestycja) oraz inne wybrane do kontroli zadania.

Urząd prawidłowo zaplanował i przygotował realizację Inwestycji prowadzonej w ramach projektu *Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – etap I* (dalej: Projekt). Zgromadził niezbędną do jej rozpoczęcia dokumentację. Prawidłowo wyłoniono wykonawcę dokumentacji projektowej i robót budowlanych. Przy udzielaniu zamówień publicznych zastosowano odpowiednie tryby określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³ (dalej: Pzp) lub w regulaminach wewnętrznych.

Proces inwestycyjny był właściwie i stale nadzorowany. Dziennik budowy był prowadzony prawidłowo. GUM uzyskał wymagane pozwolenia na użytkowanie obiektów.

Środki publiczne na realizację Inwestycji zostały wydatkowane prawidłowo. Urząd terminowo dokonywał rozliczeń z wykonawcą robót budowlanych, w wysokościach ujętych w zawartej umowie.

Ponadto Urząd prawidłowo wyłonił dostawców sprzętu i aparatury na potrzeby wyposażenia laboratoriów, a postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadził z zachowaniem zasad jawności, konkurencyjności i równego traktowania dostawców. Umowy zawarto w dostawcami, którzy złożyli najkorzystniejsze oferty.

W GUM przyjęto i wdrożono Programy zarządzania zasobami ludzkimi na lata 2020-2022 oraz na lata 2023-2025, natomiast nie przyjęto takiego programu na lata 2017-2019. Przyjęto również kompleksowe regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania tymi zasobami.

Informacje o prowadzonych naborach i ich wynikach, były upowszechniane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej GUM (dalej: BIP GUM), Biuletynu Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: BIP KPRM) oraz na tablicy ogłoszeń GUM. Osoby powoływane na wyższe stanowiska w służbie cywilnej spełniały wymagania określone w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁴ (dalej: ustawa o służbie cywilnej).

Prawidłowo podano do publicznej wiadomości informację o zamiarze likwidacji biblioteki GUM wraz z uzasadnieniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i przygotowanie do realizacji inwestycji

Opis stanu faktycznego

Badaniem kontrolnym objęto planowanie, przygotowanie i realizację Inwestycji oraz wybrane zagadnienia dotyczące działalności Urzędu.

GUM jest urzędem administracji rządowej, właściwym w sprawach miar i probiornictwa. Prezes GUM podlega Ministrowi Rozwoju i Technologii⁶.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., (aktualnie Dz. U. z 2024 r. poz. 1320).

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 409.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju – Dz. U. z 2019 r., poz. 2261.

Jego organizację określa statut, który w okresie objętym kontrolą był zmieniany trzykrotnie zarządzeniami odpowiedzialnych ministrów⁷, zaś wewnętrzną strukturę określa regulamin organizacyjny wraz z jego kolejnymi zmianami, ustanowiony (w okresie objętym kontrolą) 11 zarządzeniami Prezesa⁸.

W 2009 r. Ministerstwo Gospodarki⁹ zleciło¹⁰ przygotowanie ekspertyzy na temat instytucjonalnych aspektów rozwoju metrologii w Rzeczypospolitej Polskiej. W Czteroletnim Strategicznym Planie Działania Głównego Urzędu Miar na lata 2018-2021¹¹ (dalej: CSPD) wskazano, że: *Obecna Lokalizacja GUM – w centrum miasta¹², w pobliżu wielu niepożądanych źródeł zakłóceń takich jak np. linie metra oraz linie tramwajowe, stacje transformatorowe, intensywny ruch uliczny – nie spełnia wymagań laboratoriów utrzymujących państwowe wzorce pomiarowe, wykonujących precyzyjne pomiary i prowadzących badania na wysokim poziomie. W CSPD zapisano również, że: W wyniku pogłębionej analizy stwierdzono, że niezbędna jest nowa siedziba kampusu GUM. Zaleca się lokalizację poza centrum miasta Warszawy (...) dostępną komunikacyjnie zarówno dla interesariuszy krajowych jak i zagranicznych.*

W liście i harmonogramie działań głównych GUM¹³, zapisano (w ramach celu nr 1¹⁴), działanie polegające na *Budowie nowoczesnego kampusu zaawansowanych technologicznie laboratoriów badawczych w celu zapewnienia odpowiednich warunków do przeprowadzenia precyzyjnych i dokładnych pomiarów.* Jako termin rozpoczęcia budowy wskazano 2018 r., zaś termin jej zakończenia 2021 r. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie realizacji zadania, było Biuro Dyrektora Generalnego GUM, a partnerami Ministerstwo Rozwoju i Ministerstwo Finansów. Przewidywalnymi źródłami finansowania były Europejskie Fundusze Strukturalne oraz środki własne GUM.

Decyzją Prezesa z dnia 1 sierpnia 2017 r.¹⁵ powołany został Zespół do realizacji Projektu: Budowa Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar¹⁶. Określono w niej m.in., że *kompleksowe określenie celów oraz sposobu realizacji Projektu zostanie wskazane w studium wykonalności.*

(akta kontroli str. 18-20; 34-42; 50-53)

⁷ Zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 2 grudnia 2016 r. (M.P. poz. 1199); Zarządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 grudnia 2019 r. (M.P. poz. 1182) oraz Zarządzenie nr 20 Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 17 marca 2021 r. (M.P. poz. 289).

⁸ Zarządzenie nr 1 Prezesa GUM z dnia 3 lutego 2017 r. (M.P. poz. 2); Zarządzenie nr 5 Prezesa GUM z dnia 7 listopada 2017 r. (M.P. poz. 27); Zarządzenie nr 12 Prezesa GUM z dnia 18 października 2018 r. (M.P. poz. 31); Zarządzenie nr 3 Prezesa GUM z dnia 31 grudnia 2019 r. (M.P. poz. 14); Zarządzenie nr 3 Prezesa GUM z dnia 29 lipca 2020 r. (M.P. poz. 10); Zarządzenie nr 6 Prezesa GUM z dnia 31 grudnia 2020 r. (M.P. poz. 20); Zarządzenie nr 6 Prezesa GUM z dnia 23 marca 2021 r. (M.P. poz. 5); Zarządzenie nr 19 Prezesa GUM z dnia 30 grudnia 2021 r. (M.P. poz. 30); Zarządzenie nr 3 Prezesa GUM z dnia 28 lutego 2022 r. (M.P. poz. 8); Zarządzenie nr 14 Prezesa GUM z dnia 29 grudnia 2022 r. (M.P. poz. 31); Zarządzenie nr 1 Prezesa GUM z dnia 22 lutego 2024 r. (M.P. poz. 8).

⁹ Któremu podlegał GUM.

¹⁰ Dr Terremu J. Quinnowi, pełniącemu w latach 1988-2003 funkcję Dyrektora Międzynarodowego Biura Miar w Sevres pod Paryżem (BIMP).

¹¹ Dokument strategiczny określający kierunki rozwoju GUM i przyporządkowane do nich cele na kolejne lata w układzie czteroletnim.

¹² Dot. Warszawy.

¹³ Będącym załącznikiem nr 7 do CSPD.

¹⁴ Tj. technologiczne zaawansowane wzorce pomiarowe zapewniające efektywne działanie polskiej gospodarki oraz zaspokajające potrzeby społeczne oraz odpowiednią jakość życia.

¹⁵ Decyzja Nr 40.

¹⁶ Składający się z Komitetu Sterującego, Kierownika Projektu, Kierowników Zespołów Zadaniowych oraz członków Zespołów zadaniowych.

W dniu 3 stycznia 2018 r. GUM działając na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp¹⁷, zwrócił się do trzech podmiotów¹⁸ z zapytaniem ofertowym na opracowanie dokumentacji przedrealizacyjnej dla zadania pn. „Budowa Kampusu Laboratoryjnego Głównego Urzędu Miar”. Dokumentacja ta miała obejmować opracowanie: harmonogramu inwestycyjnego; założeń bilansu finansowo-rzeczowego; programu funkcjonalno-użytkowego wraz z bieżącą aktualizacją; wytycznych branżowych oraz założeń funkcjonalnych. Nadto podmiot, z którym miała zostać podpisana umowa, był zobowiązany do doradztwa i konsultacji merytorycznej z dziedziny architektoniczno-budowlanej oraz prowadzenia i zarządzania procesem inwestycyjnym związanym z realizacją zadania w trakcie trwania umowy. Najkorzystniejsza oferta cenowa została przedstawiona przez firmę G2 ARCHITEKCI, z którą w dniu 5 lutego 2018 r. podpisana została umowa¹⁹. Przedmiot umowy został odebrany przez przedstawicieli GUM protokołem odbioru ostatecznego w dniu 5 kwietnia 2018 r.

Szczegółową analizę zaplanowanej Inwestycji pod kątem finansowo-ekonomicznym, techniczno-technologicznym, prawnym oraz instytucjonalno-organizacyjnym, miało zapewnić Studium Wykonalność (dalej także: Studium). W dniu 18 lipca 2018 r. GUM skierował zapytanie ofertowe²⁰ do trzech podmiotów na wykonanie dokumentacji aplikacyjnej²¹. Warunkiem złożenia oferty było udokumentowane wykonanie pracy o podobnym charakterze²². Zapytanie zawierało m.in. kryteria oceny ofert i wzór oceny. Z wyłonionym wykonawcą²³ w dniu 10 sierpnia 2018 r. została zawarta umowa o dzieło²⁴. Zgodnie z umową zobowiązywał się on do przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu²⁵, w tym do sporządzenia niezbędnej dokumentacji oraz opracowanie Studium. Przedmiot umowy miał zostać opracowany do dnia 31 października 2018 r.²⁶. Został on odebrany w dniu 30 października 2018 r. przez przedstawicieli GUM i Politechniki Świętokrzyskiej (dalej: PŚk)²⁷. Kolejne Studia Wykonalności²⁸ zostały opracowane w związku z etapowaniem Projektu.

W celu aktualizacji ww. Studium, GUM przeprowadził postępowanie o udzielenia zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego²⁹. Dyrektor Generalny powołał decyzją³⁰ siedmioosobową komisję przetargową. Jej członkowie, stosownie do art. 17 ust. 2 Pzp i § 7 ust. 1 Zarządzenia nr 9³¹, złożyli oświadczenia o braku przesłanek do ich wyłączenia z postępowania. Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone na

¹⁷ Wartość zamówienia nie przekraczała wysokości 30 000 Euro.

¹⁸ Tj. G2 ARCHITEKCI; PLUS MINUS STUDIO Wojciech Kołodyński; Centrum Doradczó – Finansowe - Obsługa Procesu Inwestycyjnego.

¹⁹ Nr BDG-WZP.261.9.2018. Termin wykonania umowy strony określiły na 31 marca 2018 r., zaś wynagrodzenie wynosiło 73 800,00 zł brutto.

²⁰ Na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp.

²¹ Tj. Michał Zatorski, Contract-Consulting, Biznes-Animator.

²² Tj. wykonanie studium wykonalności, bądź jego części lub wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020. Do oferty należało dołączyć dokumenty poświadczające spełnienie ww. warunku. Dokumentem poświadczającym mogły być: referencje bądź inne dokumenty wystawione przez podmiot, na rzecz którego usługa była wykonana.

²³ Michał Zatorski.

²⁴ Umowa nr BDG-WOP.261.1.2018.

²⁵ O nazwie „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar”, wpisanego do Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Świętokrzyskiego w ramach I Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020, Działanie 1.1 Wsparcie infrastruktury B+R.

²⁶ Wysokość wynagrodzenia wynosiła 90 000 zł płatne w dwóch ratach.

²⁷ Które stworzyły Konsorcjum dla realizacji Projektu (zostało to opisane w dalszej części Wystąpienia).

²⁸ Dla Etapu I oraz dla Etapu I – Faza I i II.

²⁹ Na podstawie art. 132 Pzp.

³⁰ W dniu 25 maja 2020 r. Decyzją nr 9.

³¹ Z dnia 18 lipca 2018 r.

stronie internetowej GUM³² oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych³³. W związku ze zmianą treści ogłoszenia, pierwotny termin składania ofert³⁴ został przedłużony³⁵. Miejszem składania ofert była strona internetowa GUM, będąca platformą zakupową³⁶. Przy ocenie ofert, GUM zastosował tzw. procedurę odwróconą, dopuszczoną art. 24aa ust. 1 Pzp dla postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego. Przed otwarciem ofert GUM podał kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie realizacji zamówienia³⁷. Do upływu terminu składania ofert wpłynęło cztery oferty³⁸. Największą liczbę punktów (tj. 100,00³⁹) otrzymała firma Collect Consulting S.A., która zaoferowała realizację przedsięwzięcia za cenę 65 805,00 zł. Oferta ta nie podlegała odrzuceniu, a oferent wykluczeniu. Zamawiający dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej, zgodnie z art. 91 ust. 1 Pzp. Umowa z ww. firmą została zawarta w dniu 14 lipca 2020 r., a ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczone zostało w Biuletynie Zamówień Publicznych⁴⁰.

(akta kontroli str. 54-65; 66-76; 77-88; 89-104; 105-114)

W dniu 29 marca 2018 r.⁴¹ zawarta została umowa pomiędzy GUM i Stowarzyszeniem Architektów Polskich (dalej: SAP), zgodnie z którą SAP zobowiązało się zorganizować konkurs na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej. W dniu 12 czerwca 2018 r. ogłoszony został otwarty konkurs architektoniczny⁴², który miał zapewnić wybór najlepszej koncepcji. Sąd konkursowy⁴³ w dniu 21 grudnia 2018 r.⁴⁴ wskazał zwycięzcę, którym została firma BDM Architekci Sp. z o.o. (dalej: Spółka BDM). Uzyskała ona prawo do zaproszenia do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki na wykonanie dokumentacji projektowej. Umowa o wykonanie ww. dokumentacji została podpisana w dniu 5 marca 2019 r. (opisana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 115-123; 124-168; 169-172)

W dniu 4 czerwca 2019 r. GUM ogłosił, zgodnie z art. 31a ust. 1 Pzp dialog techniczny⁴⁵, którego celem i przedmiotem było uzyskanie informacji niezbędnych do rozpoczęcia procesu inwestycyjnego⁴⁶. Założono przy tym możliwość ubiegania się

³² <https://zamowienia.gum.gov.pl/pn/gum/demand/notice/public/4517/details> od dnia 1 czerwca 2020 r.

³³ W dniu 1 czerwca 2020 r. pod nr 545585-N-2020.

³⁴ Do dnia 10 czerwca 2020 r.

³⁵ Do dnia 12 czerwca 2020 r.

³⁶ <https://zamowienia.gum.gov.pl>

³⁷ Wynosiła ona 138 892,00 zł brutto.

³⁸ EPRD-Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.; Collect Consulting S.A.; ThinkIT Consulting S.A.; DGA Optima Sp. z o.o.

³⁹ 60 pkt za cenę i 40 pkt za termin.

⁴⁰ W dniu 16 lipca 2020 r. pod nr 510129675-N-2020.

⁴¹ Nr BDG-WZP.261.24.2018. Strony określiły m.in. termin realizacji umowy (do dnia 9 listopada 2018 r. Został on przedłużony aneksem nr 1 z dnia 9 listopada 2018 r. Nowy termin przewidywał realizację przedmiotu umowy do dnia 31 grudnia 2018 r.) oraz wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 98 000,00 zł.

⁴² Ogłoszony na stronie <https://ted.europa.eu/> pod numerem 2018/S 110-251245.

⁴³ Działający w oparciu o Regulamin Konkursu i Regulamin Pracy Sądu Konkursowego.

⁴⁴ Wynik ogłoszony na stronie <https://ted.europa.eu/> pod numerem 2019/S 011-022257.

⁴⁵ Zgodnie z zasadami określonymi w ogłoszeniu o dialogu technicznym oraz Regulaminie przeprowadzenia dialogu technicznego, podmioty zainteresowane mogły się zgłaszać do 18 czerwca 2019 r. w formie elektronicznej za pośrednictwem Platformy Zakupowej pod adresem: <https://zamowienia.gum.gov.pl>

⁴⁶ Celem informacji było uzyskanie wytycznych dotyczących opisu przedmiotu zamówienia, uzyskanie informacji na temat technologii i materiałów jakie powinny być wykorzystane przy opisie przedmiotu zamówienia, informacji na temat możliwości wykorzystania technologii BIM w procesie wykonania zadania, uzyskanie informacji na temat zapisów umowy, jakie powinny być zamieszczone w zakresie technologii BIM oraz informacji jakie mogłyby być postawione wykonawcy w zakresie budowy Kampusu (warunki udziału w postępowaniu). Dotyczyły: zagadnień technicznych, technologicznych, prawnych, wykonawczych, organizacyjnych, handlowych, ekonomicznych oraz logistycznych związanych z realizacją Zamówienia. Oszacowania wartości Zamówienia, zebrania informacji

o udzielenie zamówienia na wykonanie zadania inwestycyjnego przez podmiot, który uczestniczył w tym dialogu. Celem zapobieżenia zakłóceniu konkurencji, zabezpieczona została transparentność postępowania, poprzez zamieszczenie informacji o zamiarze przeprowadzenia dialogu technicznego oraz o jego przedmiocie na stronie internetowej GUM. Do dialogu zakwalifikowało się pięć podmiotów⁴⁷. W uzasadnieniu protokołu końcowego z dialogu technicznego z dnia 16 grudnia 2019 r. GUM ocenił, że dialog ten dostarczył mu oczekiwanych informacji.

(akta kontroli str. 2712-2718)

W dniu 8 lipca 2019 r. GUM zwrócił się do trzech podmiotów⁴⁸ z zapytaniem ofertowym⁴⁹ na przygotowanie⁵⁰ projektu umowy na roboty budowlane, konsultacji w zakresie specyfikacji istotnych warunków zamówienia (dalej: SIWZ) wraz z załącznikami, przygotowanie projektów odpowiedzi na pytania wykonawców dotyczące wzoru umowy i SIWZ, konsultacji w zakresie odpowiedzi na przedłożone pytania, konsultacji w zakresie sprawdzenia poprawności złożonych ofert i ich kompletności oraz konsultacji w zakresie zastrzeżenia informacji zawartych w klauzulach „tajemnice przedsiębiorstwa”. Zapytanie zawierało m.in. termin realizacji przedmiotu umowy oraz kryteria oceny ofert. Po dokonaniu oceny złożonych ofert⁵¹, umowa pomiędzy GUM, a wyłonionym w trybie zapytania ofertowego podmiotem⁵² została zawarta w dniu 4 września 2019 r. Wszystkie powyższe wydatki zostały poniesione zgodnie z art. 44 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵³.

W dniu 30 stycznia 2018 r. Prezes przekazał Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego (dalej: Marszałek) wniosek⁵⁴ o wpisanie przedsięwzięcia pn. „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miast” do Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Świętokrzyskiego. We wniosku tym podniesiono, m.in. że: *wybudowanie i wyposażenie laboratoriów nowopowstałego kampusu z nowoczesną infrastrukturą, wpłynie na jakość prowadzonych badań naukowych. Nadto wskazano, że: realizacja projektu wpłynie niewątpliwie na rozwój województwa świętokrzyskiego.*

W obszarze III pkt 1 ww. wniosku, podane zostały przyczyny, dla których jako optymalną jego lokalizację przyjęto województwo świętokrzyskie. Były nimi dotychczasowa niska wartość i jakość wydatków na innowację, która może ulec zmianie na skutek realizacji tegoż przedsięwzięcia, *bardzo dobre (idealne) położenie regionu świętokrzyskiego i zakładana współpraca z Kieleckim Parkiem Technologicznym, Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach i PŚk. Przyjęto, że zaplanowany do realizacji projekt umożliwi dokonanie jakościowej zmiany*

służących do opracowania dokumentacji zamówienia (dokumentacji budowlanej dla przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określenia warunków umowy w sposób odpowiadający wymaganiom i standardom rynkowym).

⁴⁷ Były to: Strabag Sp. z o.o.; Konsorcjum Eiffage Polska Serwis Sp. z o.o. i Eiffage Polska Budownictwo S.A.; Firma budowlana Anna-Bud Sp. z o.o.; Warbud S.A. i Mostostal Warszawa S.A. Jeden z nich tj. Konsorcjum Eiffage Polska Serwis Sp. z o.o. i Eiffage Polska Budownictwo S.A., ze względu na oczekiwania niezgodne z zasadami określonymi dla dialogu, nie brał udziału w spotkaniach dialogowych.

⁴⁸ Tj. Kancelaria prawna adwokat Grzegorz Mazurek; Elżbieta Tomaka; Ewa Wiktorowska.

⁴⁹ Na podstawie art. 4 pkt 8 Pzp.

⁵⁰ We współpracy z Zamawiającym.

⁵¹ Działającą w oparciu o zarządzenie nr 9 Dyrektora Generalnego z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie regulaminów dotyczących pracy komisji przetargowej oraz udzielania zamówień publicznych.

⁵² Ewa Wiktorowska.

⁵³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530.

⁵⁴ Pismo nr BDG.081.5.2017.

w funkcjonowaniu uczestników Świętokrzyskiego Systemu Innowacji⁵⁵. Podniesiono przy tym wsparcie władz lokalnych (Miasta Kielce) oraz uczelni. Podkreślono, że Projekt wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, Strategię Badań i Innowacyjności 2014-2020+, a tym samym w Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego (dalej: RPOWŚ). Zakresem terytorialnym realizacji inwestycji było miasto Kielce.

(akta kontroli str. 105-114; 173- 189; 190-194; 1530-1554; 2720-2746)

W ramach udziału w realizacji ww. Projektu, Rada Miasta Kielce podjęła trzy uchwały⁵⁶, które dotyczyły przekazania na rzecz Skarbu Państwa – GUM oraz PŚk, nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Kielce⁵⁷. W dniu 23 października 2018 r. Prezydent Miasta Kielce⁵⁸ (dalej: Prezydent) w celu realizacji Projektu, wydał zgodę na dysponowanie na cele budowlane ww. nieruchomości⁵⁹. Zgoda ta obejmowała wszystkie etapy i czynności planowanej do realizacji Inwestycji. Gmina Kielce przekazała ww. podmiotom, aktami notarialnymi z dnia 15 grudnia 2020 r.⁶⁰ oraz z dnia 19 kwietnia 2021 r.⁶¹, nieruchomości o łącznej powierzchni 131 327 m², w tym powierzchni objętej pozwoleniem na budowę 46 683 m².

(akta kontroli str. 195-208, 209-211; 212-256; 257-276; 318-378; 379-409; 410-412)

W dniu 13 października 2018 r. zawarta została umowa (tzw. umowa konsorcjum) pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez GUM (jako Lidera), a PŚk (jako Partnera). Podmioty te stworzyły Konsorcjum⁶², którego celem było m.in.:

- szczegółowe opracowanie i realizacja Projektu;
- przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej koniecznej do złożenia wniosku o dofinansowanie Projektu⁶³;
- zawarcia umowy o dofinansowanie Projektu z Zarządem Województwa Świętokrzyskiego (jako Instytucją Zarządzającą RPOWŚ⁶⁴), której beneficjentem w części niegospodarczej miał być GUM, a w części gospodarczej PŚk;
- realizacja zakresu rzeczowego Projektu;
- zachowanie trwałości Projektu, w tym osiągnięcie założonych wskaźników;
- zarządzanie produktami Projektu.

Zgodnie z § 10 pkt 2 umowy, wszystkie wydatki kwalifikowane związane z realizacją Projektu miały być współfinansowane przez oba podmioty w proporcji: GUM – 79% i PŚk – 21% na podstawie wystawianych dokumentów księgowych przez wykonawców dla dwóch podmiotów zamawiających.

⁵⁵ Świętokrzyski System Innowacji jest rozumiany jako sieć współpracy instytucji prawnych i publicznych, których współdziałanie umożliwia wytwarzanie, stosowanie oraz rozpowszechnianie wiedzy, innowacji i nowych technologii w regionie.

⁵⁶ Uchwała Nr LII/1189/2018 z dnia 8 lutego 2018 r.; uchwała Nr LX/1340/2018 z dnia 13 września 2018 r.; uchwała Nr LXI/1375/2018 z dnia 8 października 2018 r. Wydane one zostały na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz art. 13 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145).

⁵⁷ Przy alei Księdza Jerzego Popiełuszki oraz ulic Ojca Kolombiana Tomaszewskiego; Tarnowskiej i Wrzosowej.

⁵⁸ Pismem GNG-6852.1.8.2018.

⁵⁹ W obrębie 0031 oraz w obrębie 0024.

⁶⁰ Repertorium A 9130/2020 r.

⁶¹ Repertorium A 3330/2021 r.

⁶² Skarb Państwa – GUM oraz PŚk.

⁶³ Z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – w ramach Osi Priorytetowej I: „Innowacje i nauka” – Działanie 1.1: „Wsparcie infrastruktury B+R” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

⁶⁴ Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego (dalej: RPOWŚ).

Jak wyjaśnił Andrzej Kurkiewicz, Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju, przystąpienie PŚk, jako partnera do Inwestycji, dzięki kadrze naukowej zatrudnionej na tej uczelni, znacząco wzmocniło potencjał realizacyjny Projektu.

W dniu 30 października 2019 r. GUM i PŚk podpisały aneks nr 1 do ww. umowy.

M.in. ustalał on w § 2, że okres obowiązywania umowy Konsorcjum miał trwać przez okres realizacji ww. celów, a w przypadku zarządzania produktami Projektu, w całym okresie korzystania z elementów infrastruktury, które podlegają mechanizmowi monitorowania i wycofania, zgodnie z Projektem (pkt 1). Strony uznawały, że w przypadku nieuzyskania dofinansowania na realizację Projektu, umowa miała utracić moc (pkt 2). Okres realizacji zakresu rzeczowego oraz zachowania trwałości Projektu miało określić porozumienie w sprawie dofinansowania Projektu (pkt 3). Ww. aneks określił także organizację wewnętrzną Konsorcjum, jego personel oraz zakres odpowiedzialności stron, a także zakres obowiązków Lidera i Partnera. W § 10 określone zostały zagadnienia finansowe. Ustalono w nich m.in., że strony miały prowadzić wyodrębnioną ewidencję wydatków, które miały być ponoszone w ramach realizacji zadań, tak aby możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji finansowych (pkt 1). Wszystkie wydatki kwalifikowane związane z realizacją części inwestycyjnej Projektu miały być współfinansowane przez oba podmioty w proporcji określonej w harmonogramie ponoszenia wydatków/kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych, zawartym we wniosku o dofinansowanie na podstawie wystawianych dokumentów księgowych przez wykonawców dla dwóch podmiotów zamawiających (pkt 2). Wszystkie płatności w związku z realizacją Projektu pomiędzy podmiotami umowy a Instytucją Zarządzającą miały być dokonywane za pomocą wyodrębnionych rachunków bankowych (pkt 4). Rozliczeń finansowych z Instytucją Zarządzającą miał dokonywać Lider tj. GUM (pkt 5), zaś strony miały ponosić wydatki zgodnie z postanowieniami porozumienia w sprawie dofinansowania Projektu (pkt 7). Konsorcjum otrzymało decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych oraz decyzje Prezydenta o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę (opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego).

Jak wyjaśnił Piotr Ziółkowski, Dyrektor Generalny, zintensyfikowany wzrost cen robót budowlanych na przełomie lat 2019-2020 zmusił Konsorcjantów do rozważenia różnych wariantów realizacji Projektu. Z powyższego powodu podjęta została decyzja o podziale inwestycji na etapy. W dniu 8 stycznia 2020 r., na podstawie kosztorysu inwestorskiego oszacowana została wartość zamówienia dla pełnego zakresu na kwotę 103 260 308,69 zł. Ostatecznie Konsorcjanci podjęli decyzję o podziale postępowania na II etapy: I etap zakładał budowę sześciu laboratoriów, a II etap budowę dwóch laboratoriów⁶⁵ oraz bazy geodezyjnej.

(akta kontroli str. 413-428; 443-458; 429-444; 2719)

W latach 2018-2020 GUM nie korzystał ze środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, które byłyby ujęte w limitach budżetowych Urzędu, na realizację ww. Projektu. Środki te⁶⁶, otrzymał w latach 2021-2024 w następujących wysokościach: w 2021 r. – 1 512 000,00 zł; w 2022 r. – 6 735 000,00 zł; w 2023 r. – 5 650 000,00 zł i w 2024 r. (do czasu zakończenia niniejszej kontroli) – 1 713 000,00 zł, tj. razem 15 640 000,00 zł. Pochodziły one z Budżetu Środków Europejskich, na realizację Etapu I Fazy I, zgodnie z porozumieniem (o którym poniżej) pomiędzy GUM i Województwem Świętokrzyskim reprezentowanym przez Zarząd Województwa.

⁶⁵ Laboratoria L5 i L8.

⁶⁶ W latach 2021-2022 z Działu 750, Rozdziału 75001, a w latach 2023-2024 z Działu 730, rozdziału 73095 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1069).

W celu zabezpieczenia finansowania Projektu, w dniu 20 grudnia 2018 r. zostało podpisane porozumienie⁶⁷ pomiędzy Województwem Świętokrzyskim oraz Skarbem Państwa reprezentowanym przez GUM, w sprawie dofinansowania ww. Projektu. Do porozumienia sporządzone zostały trzy aneksy⁶⁸. Zmieniały one całkowitą wartość Projektu zarówno co do wydatków kwalifikowanych, jak i niekwalifikowanych. Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju: *w związku ze wzrostem kosztów, zarówno robót budowlanych jak również wyposażenia Kampusu, Instytucja Zarządzająca wystąpiła do Komisji Europejskiej i otrzymała zgodę na wprowadzenie zmian w projekcie m.in. w zakresie zwiększenia jego finansowania ze środków RPO na poziomie 25,5 mln zł, obniżenia udziału % części gospodarczej oraz podzielenia Projektu na etapy i odsunięcie w czasie budowy dwóch laboratoriów*. Ze względu na wynegocjowane zwiększenie dofinansowania oraz zmianę zakresu rzeczowego Projektu, ww. porozumienie zostało w dniu 23 października 2020 r. rozwiązane⁶⁹ na prośbę GUM. W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego nowego naboru wniosku o dofinansowanie Projektu⁷⁰, w dniu 9 listopada 2020 r. ww. podmioty podpisały kolejne porozumienie w tej sprawie⁷¹. Częścią nowego porozumienia był wniosek o dofinansowanie. Całkowita wartość Projektu miała wynieść 188 821 329,05 zł, w tym kwota wydatków kwalifikowanych 181 152 736,27 zł. Współfinansowanie z Unii Europejskiej wynosiło 165 286 784,64 zł, a wkład własny 23 534 544,41 zł. W związku z podpisaniem powyższego porozumienia o dofinansowanie zwiększona została kwota przeznaczona na roboty budowlane do łącznej wysokości 108 296 770,38 zł, w tym w części niegospodarczej (GUM) 85 931 123,63 zł. W dniu 7 czerwca 2023 r. Prezes wystąpił⁷² do Dyrektora Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego o wyrażenie zgody na fazowanie Projektu. Uzasadnieniem wniosku były zdarzenia nadzwyczajne mające wpływ na realizację Projektu⁷³. W dniu 16 sierpnia 2023 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął uchwałę⁷⁴ w sprawie wyrażenia zgody na powyższe, gdzie Faza I miała zostać zrealizowana w perspektywie finansowej 2014-2020, natomiast Faza II możliwie miała być zrealizowana i sfinansowana w okresie programowania w latach 2021-2027⁷⁵.

Do porozumienia z 9 listopada 2020 r. strony podpisały w dniu 2 stycznia 2024 r. aneks⁷⁶. Zgodnie z nim, całkowita wartość Projektu – Faza I miała wynieść

⁶⁷ Nr RPSW.01.01.00-26-0001/18-00. Stanowiące załącznik do umowy Konsorcjum.

⁶⁸ Tj.: Nr RPSW.01.01.00-26-0001/18-01 z dnia 25 kwietnia 2019 r.; Nr RPSW. 01.01.00-26-0001/18-02 z dnia 20 sierpnia 2019 r. oraz Nr RPSW. 01.01.00-26-0001/18-03 z dnia 30 grudnia 2019 r.

⁶⁹ Rozwiązanie ww. porozumienia nastąpiło na prośbę GUM (zgodnie z § 24 ust. 5 i 6 porozumienia z dnia 20 grudnia 2020 r.) i wynikało z konieczności wprowadzenia zmian do Projektu, a tym samym ogłoszenia przez Instytucję Zarządzającą, nowego naboru wniosku o dofinansowanie.

⁷⁰ Nabór wniosku o dofinansowanie Projektu w trybie pozakonkursowym nr RPSW.01.01.00-IZ.00-26-329/20 w ramach Działania 1.1 RPOWŚ na lata 2014-2020.

⁷¹ Nr RPSW.01.01.00-26-0001/20-00.

⁷² Pismo nr DIR-WPK.08.1.2021.

⁷³ Tj. m.in. konsekwencje wybuchu wojny na Ukrainie i ogólnounijny zakaz udziału rosyjskich wykonawców w zamówieniach publicznych i koncesjach (rosyjska firma miała dostarczyć urządzenie badawcze tzw. maser, który jest produkowany przez nią oraz przez firmę amerykańską), przerwane łańcuchy dostaw oraz priorytetyzację dostaw na rzecz obronności wśród dostawców.

⁷⁴ Nr 7598/23.

⁷⁵ Pod warunkiem spełnienia kryteriów wyboru określonych przez Komitet Monitorujący.

⁷⁶ Nr RPSW.01.01.00-26-0001/20-01 w sprawie dofinansowania Projektu pn.: „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miast - Etap I - Faza I”.

185 700 061,93 zł⁷⁷, zaś całkowite wydatki kwalifikowalne 178 188 574,97 zł⁷⁸. Wkład własny GUM miał wynieść 15 865 951,63 zł wydatków kwalifikowalnych i 7 668 592,78 zł wydatków niekwalifikowalnych. Okres realizacji Projektu – Faza I ustalono na 1 stycznia 2019 r. – w przypadku rozpoczęcia i 31 grudnia 2023 r. – w przypadku zakończenia realizacji⁷⁹. Zmieniono w nim zapisy dotyczące okresu trwałości Projektu⁸⁰. We wniosku o dofinansowanie Projektu (będącego częścią aneksu) określono m.in. charakterystykę projektu, harmonogram ponoszenia wydatków/kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w Projekcie, źródła finansowania, harmonogram rzeczowo-finansowy, trwałość Projektu oraz wskaźniki Projektu⁸¹.

Poza wydatkami przewidzianymi w ww. aneksie, Konsorcjanci ponieśli dodatkowe wydatki (niekwalifikowalne) związane z realizacją Projektu ze środków własnych w łącznej kwocie 1 073 833,23 zł, w tym wydatki GUM stanowiły 877 837,67 zł.

(akta kontroli str. 277-280; 281-283; 284-285; 286-317; 318-348; 349-378; 379-406; 410-411; 429-442; 491-492; 493-528)

Konsorcjum posiadało pełną dokumentację projektową, która umożliwiała rozpoczęcie Inwestycji.

Dyrektor Generalny, jako Kierownik Zamawiającego, decyzją⁸² z dnia 10 stycznia 2019 r., powołał sześciuosobową Komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z wolnej ręki⁸³, którego przedmiotem było *wykonanie dokumentacji projektowej zamierzenia Inwestycyjnego pod nazwą „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miast”* wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego. O powyższym, w tym samym dniu, został powiadomiony Prezes Urzędu Zamówień Publicznych⁸⁴. Członkowie Komisji, stosownie do art. 17 ust. 2 Pzp złożyli oświadczenie o braku przesłanek do ich wyłączenia z postępowania. Szacunkową wartość zamówienia określono na 3 382 113,82 zł, co stanowiło równowartość 772 683,70 euro. Zaproszenie do udziału w negocjacjach zostało skierowane do zwycięzcy konkursu na koncepcję architektoniczno-budowlaną (opisane powyżej w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym)⁸⁵. W dniu 28 stycznia 2019 r. odbyło się spotkanie negocjacyjne, w trakcie którego uzgodniona została treść protokołu negocjacji oraz treść umowy.

Powyższa umowa⁸⁶ (dalej: Umowa projektowa), zawarta w dniu 5 marca 2019 r. pomiędzy GUM a Spółką BDM (dalej: Generalny Projektant lub GP), należycie zabezpieczała interesy zamawiającego poprzez ujęcie w niej wszystkich istotnych kwestii związanych z wykonaniem przedmiotu zamówienia. Zgodnie z jej postanowieniami m.in. określony został przedmiot zamówienia i etapy jego realizacji (§ 2), wskazany został (§ 10) termin wykonania umowy⁸⁷ oraz wynagrodzenie (§ 11)

⁷⁷ Współfinansowanie Unii Europejskiej miało wynosić 162 664 157,90 zł.

⁷⁸ W tym 147 139 740,83 zł – wydatki kwalifikowalne w części realizowanej przez GUM oraz 31 048 834,14 zł – wydatki kwalifikowalne w części powierzone GUM przez Partnera Projektu (PŚk).

⁷⁹ Takie same terminy jak w przypadku Porozumienia z dnia 9 listopada 2020 r.

⁸⁰ Okres pięciu lat od daty płatności końcowej na rzecz GUM, przekazanej na podstawie porozumienia o dofinansowanie Projektu - Faza II.

⁸¹ Wskaźniki produktu i rezultatu określone we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach osi priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

⁸² Decyzja Nr 1.

⁸³ Na podstawie art. 21 ust. 1 Pzp.

⁸⁴ Pismo BDG-WZP.262.1.2019.1, zgodnie z art. 67 ust. 2 Pzp.

⁸⁵ Zgodnie z art. 67 ust. 2 pkt 2 i art. 110 Pzp.

⁸⁶ Nr BDG-WZP.262.1.2019.

⁸⁷ Etap I do 30 kwietnia 2019 r. (wykonanie koncepcji); Etap II do 31 lipca 2019 r.; Etap III do 30 września 2019 r.; Etap IV do 16 grudnia 2019 r. i Etap V do zakończenia budowy i uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

ustalone na 4 160 000,00 zł (brutto) płatne na podstawie faktur w pięciu ratach⁸⁸ po podpisaniu, bez uwag i zastrzeżeń, protokołów odbioru za kolejne etapy. Ujęte zostały w niej także ogólne obowiązki i oświadczenia wykonawcy (§ 3), ogólne wymagania dotyczące dokumentacji projektowej, kontrola i nadzór nad realizacją zamówienia (§ 7) oraz zapisy dotyczące przekazania i odbioru etapów wykonania umowy. Zamawiający zastrzegł, że przyjęcie i zaakceptowanie dokumentacji projektowej nie zwalniało GP z odpowiedzialności za jej sporządzenie w sposób zgodny z warunkami umowy i ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁸⁹ (dalej: Prawo budowlane) wraz z aktami wykonawczymi. Podpisanie protokołu odbioru nie zamykało Zamawiającemu drogi do zgłaszania zastrzeżeń w terminie późniejszym (§ 8 ust. 7). Powyższa Umowa projektowa została przez jej strony ośmiokrotnie aneksowana⁹⁰.

W skład dokumentacji projektowej wchodziło szereg dokumentów, których przygotowanie podzielone było na etapy⁹¹. Wśród nich znajdowały się: projekt

⁸⁸ Tj. 10% - Etap I; 20% - Etap II; 20% - Etap III; 40% - Etap IV i 10% - Etap V.

⁸⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 725 ze zm.

⁹⁰ Tj.: aneks nr 1 z dnia 30 maja 2019 r.; aneks nr 2 z dnia 30 lipca 2019 r.; aneks nr 3 z dnia 16 grudnia 2019 r.; aneks nr 4 z dnia 21 lipca 2020 r.; aneks nr 5 z dnia 26 kwietnia 2021 r.; aneks nr 6 z dnia 15 listopada 2022 r.; aneks nr 7 z dnia 15 listopada 2022 r.; aneks nr 8 z dnia 2 stycznia 2023 r.

⁹¹ Było to m.in.: w Etapie I: a) wykonanie koncepcji wielobranżowej budynków i obiektów, b) dokonanie wszelkich właściwych dla tej fazy uzgodnień i ustaleń z właściwymi organami i innymi instytucjami lub osobami, jak również innymi uczestnikami procesu inwestycyjnego; c) opracowanie wszelkich niezbędnych materiałów wyjściowych do projektowania, w szczególności obejmujących: inwentaryzację istniejącego zagospodarowania terenu; opracowanie wstępnych kosztorysów i oszacowań techniczno-ekonomicznych; d) wykonanie modelu BIM (*Building Information Modeling* tj. cyfrowy zapis fizycznych i funkcjonalnych właściwości obiektu budowlanego) dla tego zakresu;

w Etapie II: a) wykonanie mapy do celów projektowych; b) projekt budowlany dotyczący realizacji robót budowlanych obejmujący w szczególności również: projekty instalacyjne; projekt architektoniczny zawierający charakterystykę energetyczną budynków i obiektów; analizę techniczno-ekonomiczną możliwości wykorzystania różnych systemów zaopatrzenia budynków w alternatywne źródła energii i ciepła; projekty sieci, przyłączy, urządzeń technicznych oraz innych elementów infrastruktury niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania i użytkowania budynków i obiektów; dokumentację geologiczną i geotechniczną (geologiczno-inżynierską) wraz ze szczegółowymi badaniami; zbiorcze zestawienie kosztów; c) spełnienie wszystkich wymagań formalnoprawnych, w tym uzyskanie wszelkich wymaganych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń w zakresie wynikającym z przepisów prawa (bhp, p.poż. itp.) oraz koniecznych dla rozpoczęcia i wykonania robót budowlanych, jak również przygotowanie wszelkich wniosków i dokumentów niezbędnych dla uzyskania tych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń, w szczególności złożenie wniosku o pozwolenie na budowę (z upoważnienia Inwestora) i uzyskaniu ostatecznej (tj. niezaskarżalnej w administracyjnym toku instancji) decyzji o pozwoleniu na budowę dotyczącej realizacji robót budowlanych; d) udział we wszystkich postępowaniach związanych z uzyskaniem lub zmianą wymaganych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń; e) wykonaniu modelu BIM dla tego zakresu;

w Etapie III: a) projekt przetargowy w zakresie: architektura, technologia laboratoriów, konstrukcja, instalacja C.O. i C.W.U., instalacja wentylacji i klimatyzacji z odzyskiem ciepła, instalacja wod-kan, specjalistyczne instalacje wynikające z technologii laboratoriów, wewnętrzne instalacje elektryczne, ochrona p.poż., instalacja projekcyjno-audiowizualna, zalicznikowe linie zasilające (WLZ), instalacja odgromowa, instalacja gaszenia gazem, instalacja strukturalna: komputerowa, kontroli dostępu, monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego, teletechniczna (w tym światłowodowa), instalacja zasilania awaryjnego (agregaty prądotwórcze), stacja trafo, kanalizacja deszczowa, kanalizacja sanitarna, kanalizacja technologiczna, kanalizacja teletechniczna, instalacja RTV, instalacja gazowa, instalacja gazów technicznych, rozprężalnia sprężonego powietrza, magazyn butli pełnych i pustych, system detekcji, kotłownia/węzeł cieplny, instalacja pomp ciepła/solarna wraz z układem zasilania i inne instalacje systemów OZE, instalacja centralnego odkurzania, inne urządzenia techniczne oraz elementy infrastruktury wynikające z przepisów i wymogów technologicznych niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i użytkowania obiektu, integracji instalacji w systemie Automatyki i Zarządzania Budynkami (BMS); sieci/przyłącza: elektroenergetyczne (dwie niezależne linie zasilające), C.O., gazowe, światłowodowe, teletechniczne, wody (w tym p.poż.), kanalizacji deszczowej (w tym drenaż), sanitarnej, system nawadniania zieleni; b) wykonanie przedmiarów robót, kosztorysów inwestorskich, Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (dalej: STWiORB) dla w/w opracowań; c) wykonanie modelu BIM dla zakresu;

w Etapie IV: a) kompletny wielobranżowy projekt wykonawczy w technologii BIM, obejmujący w szczególności zakres etapu III z uwzględnieniem uwag Zamawiającego; b) aktualizacja przedmiarów robót, kosztorysów

konceptyjny, projekt budowlany, projekt przetargowy i projekt wykonawczy wielobranżowy.

W celu zapewnienia nadzoru nad realizacją dokumentacji projektowej, Zamawiający powołał Zespół ds. Założeń Architektonicznych i Eksploatacji (dalej: ZZAiE) w skład którego wchodził pracownicy GUM i PŚk. Posiadali oni uprawnienia budowlane w specjalnościach istotnych dla oceny dokumentacji (GUM) lub wieloletnie doświadczenie w przygotowaniu, realizacji i rozliczeniu inwestycji budowlanych (PŚk).

Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju: w celu realizacji zapewnienia nadzoru, w trakcie cyklicznych spotkań roboczych ZZAiE konsultował przedkładane propozycje rozwiązań projektowych, dokonywano oceny poszczególnych etapów prac i przedkładano uwagi oraz oczekiwania Zamawiającego. Generalny Projektant często podtrzymywał przedkładane rozwiązania dając pisemne zapewnienie o ich poprawności i zgodności z obowiązującymi przepisami, normami oraz zapisami w wytycznych konkursowych.

Dokumentacja projektowa została odebrana w terminie, czterema protokołami odbioru końcowego.

(akta kontroli str. 529; 530-583; 585-589; 590-592; 593-621; 622-632; 633-655; 656-659; 660-703; 705-712; 713-714; 769-925)

Zgodnie z zapisami Umowy projektowej (§ 6 pkt 5) GP powinien przedłożyć Zamawiającemu do zatwierdzenia harmonogram w terminie 14 dni od zawarcia tej umowy. Wymagania do jego opracowania określono w załączniku nr 9 do tejże Umowy. GP przedkładał kolejne wersje Harmonogramu, do których wnosili uwagi inspektorzy nadzoru. Dopiero trzecia wersja harmonogramu tj. rev. C, została w dniu 17 lutego 2021 r. zatwierdzona przez Zamawiającego (szerzej powyższą kwestię opisano w Obszarze II wystąpienia pokontrolnego).

W dniu 6 sierpnia 2019 r., po rozpoznaniu wniosku GUM⁹², Prezydent⁹³ decyzją GKŚ-IV.6222.11.2019⁹⁴ stwierdził brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia. Określił przy tym istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia.

Wnioskiem z dnia 1 sierpnia 2019 r., uzupełnionym w dniu 18 listopada 2019 r., Konsorcjum wystąpiło do Prezydenta o udzielenie pozwolenia na budowę zespołu budynków wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą dla przedsięwzięcia o nazwie „Świątokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu

inwestorskich, informacji dotyczącej BIOZ, STWiORB dla w/w opracowań; c) spełnienie wszystkich wymagań formalnoprawnych, w tym uzyskanie wszelkich wymaganych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń w zakresie wynikającym z przepisów prawa (bhp, p.poż. itp.) oraz koniecznych dla rozpoczęcia i wykonania robót budowlanych w oparciu o wielobranżowy projekt wykonawczy, jak również przygotowanie wszelkich wniosków i dokumentów niezbędnych dla uzyskania tych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń, w tym także zmian ww. decyzji; d) udział we wszystkich postępowaniach związanych z uzyskaniem lub zmianą wymaganych decyzji, opinii, uzgodnień i sprawdzeń; e) wykonaniu modelu BIM dla zakresu;

w Etapie V:a) udzielanie niezwłocznej (maksymalnie do trzech dni roboczych) pisemnej odpowiedzi lub wyjaśnień na pytania uczestników postępowania biorących udział w postępowaniu przetargowym na roboty budowlane realizowane na podstawie dokumentacji projektowej; b) pełnienie obowiązków nadzoru autorskiego w trakcie wykonywania robót budowlanych wykonywanych na podstawie dokumentacji projektowej do momentu zakończenia budowy i uzyskania pozwolenia na użytkowanie; c) aktualizacja modelu BIM dla zakresu.

⁹² Z dnia 29 października 2018 r.

⁹³ Po uprzednim uzyskaniu pozytywnych opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie PGW Wody Polskie.

⁹⁴ Wydana na podstawie art. 104 kpa oraz art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 75 ust. 1 pkt 4, art. 84 i art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).

Miar”. Do wniosku załączone zostały dokumenty wymagane przepisami art. 33 ust. 2 Prawa budowlanego), tj.: projekt budowlany wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami oraz aktualnym zaświadczeniem⁹⁵; wypis i wyrys z Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego⁹⁶; oświadczenie o prawie do dysponowania gruntem na cele budowlane i mapa do celów projektowych⁹⁷. Dołączone zostało także oświadczenie o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Decyzją⁹⁸ z dnia 28 listopada 2019 r. Prezydent zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę. Zostało ono wydane z zastrzeżeniem zachowania określonych w nim warunków dotyczących m.in. prowadzenia budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami budowlanymi, odpowiedniego postępowania z odpadami i dbałości o środowisko.

Wnioskiem z dnia 24 kwietnia 2020 r., Konsorcjum wystąpiło do Prezydenta o zmianę ww. ostatecznej decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę w części graficznej i opisowej projektu zagospodarowania terenu.

Decyzją z dnia 11 maja 2020 r.⁹⁹ Prezydent, na podstawie art. 36a ust. 1 Prawa budowlanego zmienił, na wniosek Konsorcjum, ww. decyzję z 28 listopada 2019 r., oraz zatwierdził projekt budowlany zmieniający w części graficznej i opisowej architekturę i zagospodarowanie terenu. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny: (...) *ponieważ postępowanie, z uwagi na zadawane pytania było wielokrotnie przedłużane, to procedura zmiany pozwolenia na budowę nie wpłynęła na wydłużenie terminu otwarcia ofert.*

(akta kontroli str. 715-739; 740-764; 765-768; 769-925)

W okresie objętym kontrolą udzielanie zamówień publicznych¹⁰⁰ w GUM regulowały dwa zarządzenia Dyrektora Generalnego¹⁰¹. Postępowanie o wyłonienie Wykonawcy robót budowlanych przeprowadzone zostało w oparciu o Zarządzenie nr 9 z dnia 18 lipca 2018 r. i przepisy Pzp.

Informacja o zamówieniu została zawarta w dniu 13 marca 2019 r. we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym o planowanych zamówieniach opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej¹⁰².

Wybór wykonawcy zadania inwestycyjnego przeprowadzony został przez GUM (jako Zamawiającego i przedstawiciela Konsorcjum) w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z Pzp.

Wartość zamówienia określona została w dniu 8 stycznia 2020 r. na podstawie kosztorysu inwestorskiego, na kwotę 70 215 047,60 zł netto czyli 86 364 508,55 zł

⁹⁵ Zaświadczenie izby samorządu zawodowego o wpisie na listę członków, z określonym w nim terminem ważności, będące podstawą do prawa wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie - określone w art. 12 ust. 7 Prawa budowlanego.

⁹⁶ Dotyczący terenu „Kielce południe-Obszar IV. 2.2: U zbiegu ulic Wrzosowej i ks. Jerzego Popiełuszki”.

⁹⁷ W skali 1:500.

⁹⁸ Nr 652/2019, wydana na podstawie art. 28, art. 33 ust. 1, art. 34 ust. 4 Prawa budowlanego oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (dalej: Kpa) – Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

⁹⁹ Nr 195/2020, wydana na podstawie art. 36a ust. 1 Prawa budowlanego oraz art. 104 Kpk.

¹⁰⁰ O wartości do i ponad 30 000 euro.

¹⁰¹ Tj. Zarządzenie nr 9 z dnia 18 lipca 2018 r. i Zarządzenie nr 15 z dnia 14 sierpnia 2020 r.

¹⁰² Dz. Urz. UE 2019/S 051-116435.

brutto, co stanowiło równowartość 16 446 501,21 euro¹⁰³. Zamówienie to współfinansowane było ze środków Unii Europejskiej. Ich udział wynosił 96,14%¹⁰⁴.

W związku z przygotowaniem ww. postępowania przeprowadzony został dialog techniczny (o którym powyżej).

Dyrektor Generalny GUM, jako Kierownik Zamawiającego, decyzją¹⁰⁵ z dnia 11 lutego 2020 r. powołał¹⁰⁶ siedmioosobową komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (dalej: Komisja). W okresie objętym kontrolą skład osobowy Komisji uległ wielokrotnym zmianom¹⁰⁷. Ponieważ kwota zamówienia przekraczała 1 mln euro Dyrektor Generalny, działając zgodnie z art. 20a Pzp, powołał decyzją¹⁰⁸ z 11 lutego 2020 r. 13 osobowy zespół do nadzoru nad realizacją udzielonego zamówienia (dalej: Zespół nadzoru). Członkowie Komisji oraz Zespołu nadzoru, stosownie do art. 17 ust. 2 Pzp i § 7 ust. 1 Zarządzenia nr 9, złożyli oświadczenie o braku przesłanek do ich wyłączenia z postępowania. Postępowanie przetargowe dotyczyło budowy zespołu budynków wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą.

Ogłoszenie o zamówieniu (dalej: Ogłoszenie) w dniu 12 lutego 2020 r. zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej oraz opublikowane w jej Dzienniku Urzędowym¹⁰⁹ w dniu 17 lutego 2020 r. Tego samego dnia zostało ono zamieszczone na stronie internetowej GUM¹¹⁰ wraz z SIWZ, którego załącznikiem nr 7 był wzór umowy jakim miał być związany zwycięski podmiot. Zostało również zamieszczone w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie GUM¹¹¹. Ukazało się także w dniu 17 lutego 2020 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych. W związku z kilkukrotną zmianą treści ww. Ogłoszenia, każdorazowo było ono przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej¹¹² w celu opublikowania. Ponieważ treść Ogłoszenia uległa zmianie, przedłużony został termin składania ofert¹¹³. Miejszem ich składania była strona internetowa GUM, będąca platformą zakupową.

W Ogłoszeniu (Sekcja II) określony został przedmiot zamówienia oraz kryteria oceny ofert, w których ujęty został okres gwarancji określający jednocześnie, że jego waga wynosi 40 pkt na 100. W Sekcji III określono, że wykonawca, którego oferta zostanie wybrana jako najkorzystniejsza, będzie zobowiązany, przed podpisaniem umowy, do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie stanowiącej 5%

¹⁰³ Tj. 4,2693 zł - średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych, ogłoszony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2453).

¹⁰⁴ W ramach Projektu: „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – Etap I”.

¹⁰⁵ Decyzja Nr 2 Dyrektora Generalnego GUM w sprawie powołania Komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego.

¹⁰⁶ Zgodnie z § 5 ust. 2 Zarządzenia nr 9.

¹⁰⁷ Decyzje Dyrektora Generalnego: Nr 6 z dnia 9 kwietnia 2020 r.; Nr 7 z dnia 20 kwietnia 2020 r.; Nr 23 z dnia 23 września 2020 r.; Nr 26 z dnia 6 października 2020 r.; Nr 28 z dnia 5 listopada 2020 r. i Nr 30 z dnia 8 listopada 2020 r.

¹⁰⁸ Nr 3 z 11 lutego 2020 r.

¹⁰⁹ Dz. Urz. UE 2020/S 033-076660.

¹¹⁰ Strona: <https://zamowienia.gum.gov.pl/servlet/HomeServlet>

¹¹¹ Na tablicy ogłoszeń.

¹¹² W dniach: 5 marca 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 049-115264 z dnia 10 marca 2020 r.; 17 marca 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 056-131865 z dnia 19 marca 2020 r.; 10 kwietnia 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 074-175770 z dnia 15 kwietnia 2020 r.; 6 maja 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 090-213962 z dnia 8 maja 2020 r.; 28 maja 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 105-252998 z dnia 2 czerwca 2020 r.; 18 czerwca 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 118-285619 z dnia 19 czerwca 2020 r. i 26 czerwca 2020 r., opublikowane - Dz. Urz. UE 2020/S 124-303019 z dnia 30 czerwca 2020 r.

¹¹³ Z pierwotnego, który upływał w dniu 23 marca 2020 r. – godz. 12:00 do nowego, który upływał w dniu 14 lipca 2020 r. – godz. 12:00.

ceny całkowitej zamówienia brutto podanej w ofercie¹¹⁴. W Sekcji VI zawarto zapisy o wadium¹¹⁵ jakie winni wnieść uczestnicy postępowania przetargowego.

Zabezpieczenie to zostało wniesione przez uczestników postępowania w postaci poręczeń bankowych.

W SWIZ zawarte zostały m.in. warunki ubiegania się wykonawców o udział w postępowaniu i podstawy wykluczenia (Rozdział VI), wykaz oświadczeń i dokumentów składanych przez wykonawcę (Rozdziały VII i VIII), opis kryteriów oceny ofert, wraz z podaniem wag tych kryteriów (Rozdział XVII) oraz informacje dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy służące zabezpieczeniu terminowego wykonania obowiązków umownych oraz ewentualnych roszczeń odszkodowawczych (Rozdział XX). Ww. zagadnienia zostały powtórzone i rozwinięte w Umowie. STWiORB, będący załącznikiem nr 1a do SWIZ, zawierał wszystkie elementy wymagane Rozdziałem 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego¹¹⁶. Zawarte w nim zostały także zapisy dotyczące jakości robót. Również Umowa zawierała ogólne postanowienia dotyczące kontroli jakości realizowanych robót, warunków gwarancji, odbioru robót i naliczania kar umownych lub odszkodowań z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania robót.

(akta kontroli str. 1151-1217; 1033-1055; 1056-1150; 1530-1554; 1517; 1218; 1226A; 1219-1226; 769-925)

Przy ocenie ofert, Zamawiający zastosował tzw. procedurę odwróconą, dopuszczoną art. 24aa ust. 1 Pzp dla postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego.

Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju: *na etapie postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy robót budowlanych wpłynęło 1362 zapytania przetargowe. Potwierdzało to, iż projekt ten był wybitnie skomplikowany i w skali kraju nowatorski. Inwestycja ta, będąca inwestycją centralną, dotyczyła największego kampusu laboratoryjnego w tej dziedzinie w Europie.*

Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 14 lipca 2020 r. poprzez odszyfrowanie i upublicznienie wczytanych na platformie zakupowej dokumentów. Przed otwarciem ofert GUM podał kwotę, jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie realizacji zamówienia¹¹⁷. Do upływu terminu składania ofert wpłynęło 15 ofert¹¹⁸. Jeden z oferentów¹¹⁹ został wezwany, zgodnie z art. 26 ust. 2f Pzp, do złożenia aktualnych oświadczeń, a drugi¹²⁰, zgodnie z art. 87 ust. 2 Pzp, do wyjaśnienia treści oferty.

¹¹⁴ Zabezpieczenie miało zostać zwrócone Wykonawcy w dwóch ratach tj. 70% kwoty zabezpieczenia w terminie 30 dni od dnia odbioru przedmiotu umowy i uznania przez Zamawiającego za należyte wykonane oraz 30% kwoty zabezpieczenia, stanowiące zabezpieczenia wykonania zobowiązań z tytułu rękojmi, w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady.

¹¹⁵ W wysokości 1 500 000 zł w jednej lub kilku określonych formach: poręczenie bankowe, gwarancje bankowe, gwarancje ubezpieczeniowe, poręczenia, pieniądze.

¹¹⁶ Dz. U. z 2004 r. nr 202 poz. 2072, tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1129.

¹¹⁷ Wynosiła ona 72 622 683,79 zł brutto.

¹¹⁸ Były to: Lider Trakcja PRKiL; Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego KARTEL S.A.; Budimex S.A.; Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.; MAR-BUD Sp. z o.o. Budownictwo SP.K; Warbud S.A.; Konsorcjum: Lider - Aldesa Construcciones Polska Sp. z o.o., Partner - Aldesa Construcciones S.A.; Konsorcjum: Lider - Wodpol Sp. z o.o., Członek - PBO Śląsk Sp. z o.o.; Strabag Sp. z o.o.; Hochtief Polska S.A.; Mirbud S.A.; Mostostal Warszawa S.A.; Erbud S.A.; FB Anna-Bud Sp. z o.o.; Zakład Usług Budowlano-Handlowych Nowbud A. Nowak, E. Bracki, Sp. Jawna.

¹¹⁹ Anna-Bud Sp. z o.o.

¹²⁰ MAR-BUD Sp. z o.o.

Komisja przetargowa, na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7a Pzp odrzuciła oferty 10 oferentów¹²¹.

Z pozostałych pięciu ofert, największą liczbę punktów (tj. 100,00¹²²) otrzymała Anna-Bud Sp. z o.o., która zaoferowała realizację przedsięwzięcia za cenę 104 824 807,52 zł. Oferta ta nie podlegała odrzuceniu, a oferent wykluczeniu. Zamawiający dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej, zgodnie z art. 91 ust. 1 Pzp, wyłącznie na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w SIWZ.

Ze względu na fakt, że Zamawiający dysponował kwotą niższą aniżeli cena zaoferowana przez zwycięzcę postępowania, termin związania ofertą został wydłużony, a Zamawiający podjął działania zmierzające do pozyskania brakującej kwoty.

Wynik postępowania oraz prace Komisji zostały zatwierdzone w dniu 10 listopada 2020 r. przez Dyrektora Generalnego. Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało ogłoszone tego samego dnia na platformie zakupowej GUM.

Z przeprowadzonego postępowania Zamawiający sporządził protokół, zatwierdzony w dniu 28 stycznia 2021 r.

W dniu 31 grudnia 2020 r. GUM i PŚk¹²³ zawarli z Anna-Bud Sp. z o.o. (dalej także: Wykonawca lub GW) umowę¹²⁴ (dalej: Umowa budowlana) na „Budowę zespołu budynków wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą towarzyszącą dla przedsięwzięcia pn. „Świętokrzyski kampus laboratoryjny Głównego Urzędu Miar-etap I”. Jej przedmiotem była budowa zespołu budynków połączonych ciągiem komunikacyjnym tzw. „kładką”, na który składały się: budynek OT (obsługowo-techniczny), laboratorium L1 (akustyka i drgania), laboratorium L11 (metrologia interdyscyplinarna), budynek WR (warsztat), laboratorium L2-L4 (czas i częstotliwość oraz długość), kładka KL wraz z instalacjami wewnętrznymi, wolnostojący budynek magazynu materiałów łatwopalnych dla laboratorium L7 oraz kompleksowe zagospodarowanie terenu wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Tego samego dnia została protokolarnie przekazana Wykonawcy dokumentacja projektowa.

W okresie objętym kontrolą ww. umowa była dziewięciokrotnie aneksowana¹²⁵.

¹²¹ Byli to: Mostostal Warszawa S.A.; Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego KARTEL S.A.; Warbud S.A.; Zakład Usług Budowlano-Handlowych Nowbud A. Nowak, E. Bracki, Sp. Jawna; Konsorcjum: Lider - Aldesa Construcciones Polska Sp. z o.o., Partner - Aldesa Construcciones S.A.; Bielskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.; Mirbud S.A.; Budimex S.A.; Strabag Sp. z o.o.; Konsorcjum: Lider – Wodpol Sp. z o.o., Członek – PBO Śląsk Sp. z o.o. Zamawiający działając na podstawie art. 85 ust. 2 Pzp zwrócił się do oferentów o wyrażenie zgody na przedłużenie terminu związania ofertą, która to zgoda nie została przez nich wyrażona.

¹²² Tj. w kryterium cena - 60 pkt i w kategorii okres gwarancji – 40,00 pkt.

¹²³ W imieniu których działał GUM.

¹²⁴ Nr 131/2020.

¹²⁵ Aneks nr 1 zawarty 22.06.2021 r. – Sprawy formalne; Aneks nr 2 zawarty 01.06.2022 r. – Korekta dokumentacji (błąd projektowy) wzrost wartości robót; Aneks nr 3 zawarty 24 września 2022 - Zmiana założeń w L4.3, dodatkowa dokumentacja skutkująca zleceniem robót dodatkowych i zamiennych. Wzrost wartości robót; Aneks nr 4 zawarty 8 września 2022 r. – Sprawy formalne; Aneks nr 5 zawarty 27 kwietnia 2023 r. - Stwierdzone błędy projektowe w zakresie bezpieczeństwa P.Poż. generują roboty dodatkowe wydłużają termin realizacji Umowy do: termin zakończenia robót - 15 października 2023 r. i termin wykonania Przedmiotu Umowy – do 30 października 2023 r.; Aneks nr 6 zawarty 24 czerwca 2022 r. – Zmiany założeń w zakresie BMS, zlecenie robót dodatkowych i zamiennych. Wzrost wartości robót; Aneks nr 7 zawarty 26 maja 2023 r. – Rozbicie Harmonogramu przez wyodrębnienie w nim dostaw materiałów lub urządzeń, bez zmiany łącznego wynagrodzenia wykonawcy.; Aneks nr 8 zawarty 21 czerwca 2023 r. – Skutek ugody zawartej z Wykonawcą przy Sądzie Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie waloryzacji – zwiększenia wynagrodzenia.; Aneks nr 9 zawarty 17 lipca 2024 r. – Skutek zawartej ugody z Wykonawcą przy Sądzie Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, zalecającej roboty dodatkowe, zamienne, zaniechane, zwiększające wartość robót, naliczeń i wydłużający termin realizacji. Roboty dodatkowe wynikały z braku szczegółowych rozwiązań projektowych uniemożliwiających realizację robót, a także zmieniających się potrzeb Zamawiającego wynikających z uwarunkowań zakupionej aparatury. Nowy termin zakończenia robót – 16 grudnia 2024 r. i termin wykonania Przedmiotu Umowy – do 20 grudnia 2024 r.

Aneksy te wprowadzały zmiany do Umowy budowlanej w zakresie rzeczowym¹²⁶ oraz finansowym¹²⁷. Generalnym powodem aneksowania tej umowy były stwierdzone błędy projektowe w zakresie braku szczegółowych rozwiązań projektowych uniemożliwiających realizację robót i zmieniające się potrzeby Zamawiającego (szerzej na ten temat w Obszarze II wystąpienia pokontrolnego).

Umowa ta była zgodna z projektem zamieszczonym w SIWZ i regulowała wszystkie najważniejsze zagadnienia związane z realizacją Projektu, w tym wzajemne zobowiązania pomiędzy jej stronami. GW oświadczył w niej (§ 2 pkt 6 ust. 1), że prowadzi działalność w zakresie niezbędnym do realizacji przedmiotu Umowy budowlanej oraz posiada doświadczenie, wykwalifikowaną kadrę kierowniczą, niezbędną wiedzę techniczną, a także wykazuje płynność finansową, umożliwiającą mu w szczególności terminowe wykonanie zobowiązań finansowych, a także posiada kapitał obrotowy oraz potencjał techniczny i osobowy do wykonania robót. Oświadczył także (§ 2 pkt 6 ust. 2), że zapoznał się z otrzymaną od Zamawiającego SIWZ, w tym w szczególności dokumentacją projektową i STWiORB oraz stwierdził, że dokumenty te są wystarczające dla wykonania przedmiotowej umowy zgodnie z jej postanowieniami.

Wykonawca był zobowiązany Umową budowlaną do prowadzenia na bieżąco dokumentacji budowy (§ 20) oraz do dokonywania wpisów do dziennika budowy (dalej także: Dziennik) do momentu zakończenia realizacji przedmiotu umowy (§ 9 pkt 2 ust. 3).

Ww. umowa zawierała m.in. zapisy dot. przedmiotu umowy (§ 4), który miał być realizowany (§ 4 pkt 4) na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę (opisanego powyżej) oraz zgłoszenia robót¹²⁸. Regulowała zagadnienia terminów i harmonogramów (§ 6), zagadnienia dotyczące jakości i standardów robót np. narad, raportów i monitoringu (§ 7), rozpoczęcia i wykonywania robót przez Wykonawcę (§ 9) i jego odpowiedzialności (§ 12), obowiązków Zamawiającego i nadzoru budowy (§ 13), odbiorów i kontroli jakości (§ 18). Określała ona jakie dokumenty GW był zobowiązany przedłożyć celem dokonania odbioru¹²⁹. Szczegółowe warunki gwarancji określone zostały w książce gwarancji¹³⁰. Uregulowane zostały także kwestie terminów zobowiązujących Wykonawcę do zgłoszenia gotowości do odbioru i Zamawiającego do odbioru tychże robót. Zgodnie z nimi, Zamawiający¹³¹ miał dokonywać odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu, odbiorów częściowych, odbioru końcowego i usunięcia wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym, odbioru przedmiotu umowy po uzyskaniu decyzji o pozwoleniu na użytkowanie oraz odbioru ostatecznego po upływie okresu gwarancji¹³². Roboty te miały być wykonywane zgodnie z Programem Zapewnienia Jakości, do którego opracowania zobowiązany był GW (§ 9 pkt 4 ust. 2)¹³³. Umowa budowlana regulowała

¹²⁶ Dotyczyły np. konieczności wykonania wzmocnienia ścian zewnętrznych budynków Kampusu - Aneks nr 2; zmian w architekturze budynku laboratorium L4 oraz jego najbliższego otoczenia i zmiany w architekturze i konstrukcji budynku tego laboratorium - Aneks nr 3; zwiększenia odporności pożarowej konstrukcji stalowej kładek KL1-7 - Aneks nr 5; zmianę w zakresie robót budowlanych dot. systemu automatyki budynkowej - Aneks nr 6.

¹²⁷ Dotyczyły one określenia łącznego całkowitego wynagrodzenia, zmienionego w wyniku zmian zakresu rzeczowego i konieczności wykonania robót dodatkowych.

¹²⁸ W odniesieniu do przyłączy wodociagowych, przyłączy kanalizacji sanitarnych i przyłączy kanalizacji deszczowej.

¹²⁹ Np. protokoły odbiorów technicznych, protokoły z prób i badań, dokumenty dopuszczające wbudowane materiały do stosowania na budowie.

¹³⁰ Jej wzór został zawarty jako załącznik nr 6 do umowy.

¹³¹ Także poprzez Inwestora Zastępczego.

¹³² Wynoszącej 80 miesięcy od daty podpisania protokołu odbioru przedmiotu Umowy.

¹³³ Program Zapewnienia Jakości został opracowany i przedstawiony w dniu 13 stycznia 2021 r.

zagadnienia finansowe takie jak: wynagrodzenie (§ 14), jego waloryzację (§ 15), warunki płatności (§ 16), kary umowne (§ 24) jakie Wykonawca miał zapłacić Zamawiającemu w przypadku m.in. nie rozpoczęcia robót w terminie określonym w harmonogramie, przekroczenia terminu wykonania kolejnych etapów realizacji, przekroczenia terminu zakończenia robót.

Strony zgodziły się, że w przypadku zaistnienia pomiędzy nimi sporu wynikającego z Umowy budowlanej lub pozostającego w związku z tą umową, podejmą się prób jego rozwiązania w drodze mediacji. Miała być ona prowadzona przez Sąd Polubowny przy Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (§ 37 pkt 5). Ewentualne spory powstałe na tle obowiązywania tej umowy, których strony nie rozstrzygnęłyby w drodze mediacji, miały być poddane rozstrzygnięciu sądowi powszechnemu (§ 37 pkt 6)¹³⁴.

(akta kontroli str. 1033-1055; 1227-1252; 1253-1311; 1312-1444; 1445-1516)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie planowania i przygotowania do realizacji Inwestycji.

OBSZAR

2. Realizacja inwestycji i nadzór nad przebiegiem procesu inwestycyjnego

Opis stanu
faktycznego

Umowa budowlana nie wskazywała konkretnej daty rozpoczęcia Inwestycji. Jej początek określony został (§ 9 pkt 1) opisowo. Wykonawca miał rozpocząć realizację robót w terminie siedmiu dni od dnia przekazania terenu budowy i jej ubezpieczenia¹³⁵. Ubezpieczenie to zostało złożone przez GW w formie gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek¹³⁶. Zgodnie z Umową budowlaną (§ 6) termin zakończenia robót został wskazany na 15 stycznia 2023 r., zaś terminem wykonania przedmiotu tej umowy był 31 marca 2023 r. Został on dwukrotnie zmieniony aneksami¹³⁷ do Umowy budowlanej i zaktualizowanymi harmonogramami¹³⁸. Aneks nr 5 z 27 kwietnia 2023 r. wskazano nowy termin zakończenia robót na 15 października 2023 r. Termin ten aneksem nr 9 z 17 lipca 2024 r. został przedłużony do 16 grudnia 2024 r. Do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie został zakończony Etap I Projektu, Umowy budowlanej, natomiast wykonana została Faza I Etapu I Projektu, określona w porozumieniu z 9 listopada 2020 r. i aneksie do niego z 2 stycznia 2024 r., zawartym przez GUM z Województwem Świętokrzyskim (opisane w obszarze I niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Terminy wykonania istotnych etapów realizacji przedmiotu ww. umowy (tzw. Kamienie milowe) zostały określone w harmonogramie robót, zmienianym w trakcie realizacji Projektu.

Dopiero trzecia wersja harmonogramu tj. rev. C została, w dniu 17 lutego 2021 r., zatwierdzona przez Zamawiającego.

¹³⁴ Właściwemu miejscowo dla siedziby Skarbu Państwa - GUM.

¹³⁵ Które zgodnie z § 23 ust. 1, zobowiązany był zawrzeć GW na cały okres realizacji robót w zakresie: wszystkich ryzyk budowlanych, odpowiedzialności cywilnej (OC). Ubezpieczenia te miały obejmować wszystkich Podwykonawców i dalszych Podwykonawców).

¹³⁶ Przez dwa podmioty ubezpieczeniowe tj. AXA Ubezpieczenia TUiR S.A. na kwotę 4 000 000,00 zł w zakresie zabezpieczenia wykonania i 1 572 372,11 zł w zakresie usunięcia wad i usterek; KUKE S.A. na kwotę 1 241 240,38 zł w zakresie zabezpieczenia wykonania.

¹³⁷ Tj. Aneks nr 5 oraz Aneks nr 9.

¹³⁸ Tj. Harmonogram rev. G i Harmonogram rev. J.

Na etapie realizacji harmonogram był poddany ośmiu rewizjom/zmianom (pierwsza – wersja C, zatwierdzona 17 lutego 2021 r., ostatnia – wersja J, zatwierdzona 20 sierpnia 2024 r.)¹³⁹. Zmiany te wynikały z zapisów poszczególnych dziewięciu aneksów do Umowy budowlanej. Jej aneksowanie wynikało ze zmian wprowadzanych na etapie realizacji w dokumentacji przetargowej stanowiącej opis przedmiotu zamówienia, a także, jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju: *z trudności w zapewnieniu ciągłości łańcuchu dostaw materiałów niezbędnych do wbudowania, drastycznego wzrostu cen i braków siły roboczej*. Zmiany w dokumentacji wynikały natomiast ze zmieniających się potrzeb Zamawiającego (nowe wymagania do montażu dostarczanej w innych postępowaniach przetargowych aparatury) oraz stwierdzanych w trakcie budowy braków i błędów w dokumentacji przetargowej, niemożliwych do wychwycenia na etapie odbioru dokumentacji, jak również na etapie weryfikacji tej dokumentacji przez oferentów biorących udział w postępowaniu przetargowym na wyłonienie Wykonawcy robót budowlanych. Istotnym elementem braków były zbyt ogólne sformułowania w dokumentacji nie dające precyzyjnego opisu zakresu i sposobu wykonania robót budowlanych. W szczególności problem dotyczył unikatowych lub prototypowych¹⁴⁰ rozwiązań w budowie stanowisk badawczych zlokalizowanych w budynku L2-L4¹⁴¹. Problemem wykonawczym była również budowa komór akustycznych zlokalizowanych w budynku L1, których parametry środowiskowe wymagały zatrudnienia podwykonawcy z Wielkiej Brytanii. W trakcie budowy zostały stwierdzone błędy w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego konstrukcji stalowej kładek łączących poszczególne budynki. Rozwiązywanie tych problemów wymagało od Zamawiającego analiz i wsparcia podmiotów zewnętrznych np. Instytutu Techniki Budowlanej oraz skutkowały dwoma Aneksami zawartymi dopiero w procesie ugody przy Sądzie Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzanej każdorazowo przez Sąd. Takie postępowania ugodowe prowadzone były w latach 2022-2024 r.

Realizacja Inwestycji rozpoczęła się w dniu 8 stycznia 2021 r. zawiadomieniem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Kielcach (dalej: PINB) o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych na podstawie pozwolenia na budowę i protokolarnym przekazaniem GW terenu budowy. W dniu 12 stycznia 2021 r. rozpoczęły się prace związane z organizacją placu budowy, co zostało potwierdzone stosownym wpisem w Dzienniku. Ostatni wpis z dnia 30 marca 2024 r. stanowił, że zakończono prace związane z zagospodarowaniem terenu oraz nasadzeniami zieleni, zaś tereny przyległe zostały uporządkowane.

(akta kontroli str. 1253-1311; 1312-1444; 1585-1593; 1555-1557; 1558-1560; 1561-1562; 1585-1596; 1597-1606)

Sporządzony przez Wykonawcę harmonogram, określający ramy czasowe wykonania poszczególnych elementów robót wraz z wynagrodzeniem za nie

¹³⁹ Zatwierdzenie Harmonogramu rev. C – 17 lutego 2021 r.; Zatwierdzenie Harmonogramu rev. D – 28 października 2021 r. (dodatkowe rozbięcie pozycji); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. E – 3 stycznia 2022 r. (korekta dat wynikająca z analizy); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. F – 24 sierpnia 2022 r. - Aneks nr 3 (rozbięcie pozycji na więcej elementów do odbioru); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. G – 18 listopada 2022 r. – Aneks nr 5 (roboty zaniechane dot. Aneksu nr 2 i roboty dodatkowe dot. Aneksu nr 3); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. H – 7 lipca 2023 r. – Aneks nr 7 (roboty dodatkowe dot. Aneksów nr 2, 5 i 6); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. I – 17 lipca 2023 r. – Aneks nr 8 (po waloryzacji zwiększającej wartość robót – wynik ugody z 21 czerwca 2023 r.); Zatwierdzenie Harmonogramu rev. J – 20 sierpnia 2024 r. – Aneks nr 9 (roboty dodatkowe wydłużające termin i zwiększające wartość robót – wynik ugody z 17 lipca 2024 r.).

¹⁴⁰ Pomieszczenia o bardzo wysokich parametrach stopnia czystości i ekranowana elektromagnetycznego, temperatury i wilgotności wyższych niż w typowych realizacjach.

¹⁴¹ Wyjaśnienie powyżej.

obliczonym, został zatwierdzony 17 lutego 2021 r. i stał się integralną częścią Umowy budowlanej jako załącznik nr 10.

W trakcie trwania Inwestycji harmonogram ten ulegał modyfikacjom, i w związku z tym powstało w sumie osiem rewizji tego dokumentu¹⁴².

Inwestycja przebiegała zgodnie z harmonogramami będącymi załącznikiem do Umowy budowlanej, co znalazło również odzwierciedlone w zapisach dzienników budowy.

(akta kontroli str. 1585-1596)

W dniu 19 grudnia 2023 r. Konsorcjanci (GUM i PŚk) wystąpili¹⁴³ do PINB z wnioskiem o wydanie pozwolenia na użytkowanie części obiektu budowlanego wykonanego na podstawie pozwolenia na budowę.

Decyzją¹⁴⁴ z dnia 29 grudnia 2023 r. PINB wydał pozwolenie na użytkowanie wybudowanych obiektów. Zobowiązał przy tym Inwestora do odgrodzenia do dnia 29 lutego 2024 r. strefy technicznej dziedzica i wykonania do dnia 31 marca 2024 r.¹⁴⁵ brakujących nasadzeń roślinności w strefie biologicznie czynnej¹⁴⁶. Na dzień uzyskania ww. decyzji, GW zakończył roboty w zakresie spełnienia wymogów Prawa budowlanego, ale nie spełnił wszystkich wymogów wynikających z Umowy budowlanej (§ 18) w zakresie gotowości do odbioru końcowego robót i odbioru przedmiotu tej umowy. Przede wszystkim nie zakończył montażu stanowisk badawczych zlokalizowanych w pomieszczeniach L4.4 i L4.3 oraz montażu klinów i oprzyrządowania stanowiących istotne elementy wyposażenia komór akustycznych w budynku L1, a także spełnienia wszystkich wymogów przedmiotowej umowy (§ 19) dotyczących wykonania rozruchu technicznego urządzeń stanowiących elementy składowe stanowisk badawczych w pomieszczeniach L4.4 i L4.3 oraz pomiarów parametrów wymaganych dla potwierdzenia spełnienia parametrów akustycznych w komorach bezdechowych zlokalizowanych w budynku L1.

W trakcie trwania kontroli trwała analiza wykonanych pomiarów w komorach akustycznych pod kątem spełnienia wymogów Umowy budowlanej, oraz montaż ekranów ekranowania elektromagnetycznego (klatek Faraday,a) w pomieszczeniach L4.4 i L4.3. Jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju, po ich zakończeniu nastąpi montaż elementów końcowych wyposażenia tzw. pomieszczeń czystych (clean-room) i nastąpi rozruch końcowy.

Protokołem kontroli nr 96/2024 z dnia 16 kwietnia 2024 r. potwierdzone zostało wykonanie brakujących nasadzeń roślinności w strefie biologicznie czynnej i ukształtowanie terenu.

W dniu 14 maja 2024 r. GUM poinformował pismem PINB o wykonaniu ogrodzenia strefy dziedzica w celu zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych.

Nie w pełni wykonany i nierozliczony do 31 grudnia 2023 r. zakres robót objętych Umową budowlaną z Wykonawcą, stanowiący wartość 10% tej umowy, został przeniesiony do II fazy Projektu – realizowanej w ramach programu Fundusze

¹⁴² Tj. zatwierdzenie harmonogramu rev. C – 17 lutego 2021 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. D – 28 października 2021 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. E – 3 stycznia 2022 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. F – 24 sierpnia 2022 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. G – 18 listopada 2022 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. H – 7 lipca 2023 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. I – 17 lipca 2023 r.; zatwierdzenie harmonogramu rev. J – 20 sierpnia 2024 r.

¹⁴³ Na podstawie art. 55 Prawa budowlanego.

¹⁴⁴ PINB-SO.5131.85.2023.V. wydaną na podstawie art. 59 ust. 1,2 i 3, w związku z art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. "a" i ust. 1 pkt 3, art. 80 ust. 2 pkt 1, art. 81 ust. 1 pkt 2, art. 83 ust 1 Prawa budowlanego i art. 104 Kpa.

¹⁴⁵ Termin przedłużony do 30 kwietnia 2024 r.

¹⁴⁶ Protokołami nr 96/2024 z 16 kwietnia 2024 r. i nr 140/2024 z 28 maja 2024 r. PINB stwierdził wykonanie zobowiązań.

Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 (opisany w obszarze I niniejszego Wystąpienia pokontrolnego).

Łączna wartość kontraktu Wykonawcy z uwzględnieniem wszystkich dziewięciu zawartych Aneksów (w tym robót podstawowych, robót dodatkowych, zamiennych oraz zaniechanych) stanowiła kwotę 143 496 860,01 zł brutto.

(akta kontroli str. 1607-1608; 1609-1612; 1613-1617; 1696-1700); 1701-1717)

Zamawiający, po zawarciu Umowy budowlanej, dokonał zmiany jej zakresu rzeczowego tj. jego zwiększenia poprzez wykonanie robót dodatkowych lub zamiennych. Zmiany te zostały określone w czterech Aneksach¹⁴⁷, zawierających Protokoły konieczności. Dopuszczalność wykonania takich robót była przewidziana w ww. umowie (§ 21). Były to:

- Aneks nr 2 z dnia 1 czerwca 2022 r., zawarty na podstawie art. 11 ust. 1 Pzp. oraz § 21 ust. 2 pkt 1 Umowy na kwotę 101 680,97 zł brutto. Zgodnie z Protokołem konieczności, zakres rzeczowy robót dodatkowych obejmował wykonanie wzmocnienia ścian zewnętrznych budynków Kampusu tj. OT, WR, L1,L2,L4, L10, L11, poprzez wprowadzenie trzpieni oraz wieńców. Spowodowane to było (jak stanowi Protokół konieczności) tym, iż Dokumentacja projektowa udostępniona na etapie przetargu na wybór GW, nie zawierała obliczeń konstrukcyjnych ścian zewnętrznych. Na etapie realizacji Wykonawca ten wyraził obawę co do poprawności przyjętego rozwiązania i zażądał przekazania obliczeń w celu weryfikacji. Przeprowadzona przez GP powtórna analiza stateczności ścian zewnętrznych stanowiących podporę pod konstrukcję ściany osłonowej, wykazała konieczność wykonania dodatkowych wzmocnień. Zmiana ta wygenerowała zwiększenie zużycia materiałów i ilości roboczogodzin, a stąd korektę kosztorysu. Jednocześnie GW zadeklarował, że dodatkowe prace nie wpłyną na termin zakończenia robót.

- Aneks nr 3 z dnia 24 czerwca 2022 r., zawarty na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp. oraz § 21 ust. 5 pkt 5 Umowy budowlanej na kwotę 306 733,50 zł brutto. Zgodnie z Protokołem konieczności zakres rzeczowy obejmował zmiany w architekturze budynku L4 oraz jego otoczeniu poprzez zapewnienie stałej drogi dostaw dla wielkogabarytowych elementów jednej z maszyn do laboratorium L4.3. oraz zmiany w architekturze i konstrukcji budynku L4 związane ze zmianą założeń Zamawiającego co do działania laboratorium L4.3. Konieczność wykonania dodatkowych robót wynikała z jednej strony z potrzeby zapewnienia stałej drogi dla wspomnianej maszyny i uniezależnienia zakupów wyposażenia laboratorium od technologii robót budowlanych, z drugiej zaś, ze zmiany Zamawiającego co do założeń i celu wykorzystania pewnych pomieszczeń. Prace te wykaczały poza zakres robót objętych zamówieniem podstawowym. Zmiana ta wygenerowała zwiększenie zużycia materiałów i ilości roboczogodzin, a stąd korektę kosztorysu. GW zadeklarował, że dodatkowe prace nie wpłyną na termin zakończenia robót.

- Aneks nr 5 z dnia 28 grudnia 2022 r., zawarty na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 1 Pzp. oraz § 21 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 Umowy budowlanej na kwotę 839 054,66 zł brutto. Roboty dodatkowe dotyczyły wykonania, zwiększenia odporności pożarowej konstrukcji stalowej kładek¹⁴⁸. Wobec przekazanej przez Wykonawcę Zamawiającemu opinii wskazującej, że łączniki/kładki, pomimo, że są częścią poszczególnych budynków, nie spełniają wymaganej dla tych budynków odporności ogniowej, Zamawiający zlecił ekspertyzę techniczną Instytutu Techniki Budowlanej,

¹⁴⁷ Tj. Aneks nr 2 z dnia 1 czerwca 2022 r.; Aneks nr 3 z dnia 24 czerwca 2022 r.; Aneks nr 5 z dnia 28 grudnia 2022 r.; Aneks nr 9 z dnia 17 lipca 2024 r.

¹⁴⁸ Do poziomu R60 zgodnie z klasą C; stosownie do Rozdziału VI rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.).

który potwierdził konieczność wykonania robót dodatkowych celem dostosowania tychże kładek do wymaganego poziomu odporności ogniowej¹⁴⁹. Prace te wykraczały poza zakres robót objętych zamówieniem podstawowym. Podobnie jak w przypadkach opisanych powyżej, zmiana ta wygenerowała zwiększenie zużycia materiałów i ilości roboczogodzin i korektę kosztorysu.

- Aneks nr 9 z dnia 17 lipca 2024 r., zawarty na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 6 Pzp oraz § 21 ust. 5 pkt 5 Umowy budowlanej. Roboty dodatkowe dotyczyły m.in. elementów konstrukcyjnych, dodatkowych instalacji sanitarnych, elementów poprawiających powierzchniowe odprowadzanie wód deszczowych, dodatkowych elementów instalacji klimatyzacji, dodatkowych elementów instalacji elektrycznych i teletechnicznych. Zakres robót dodatkowych, których konieczność zidentyfikował Zamawiający wynikała z konieczności dostosowania zaprojektowanych rozwiązań do zaktualizowanych wymogów wynikających z zakupionej aparatury, ich uzupełnienia o nowe elementy oraz z błędu projektowego stwierdzonego na etapie budowy. Prace te wykraczały poza zakres robót objętych zamówieniem podstawowym. Podobnie jak w przypadkach opisanych powyżej, zmiana ta wygenerowała zwiększenie zużycia materiałów i ilości roboczogodzin i korektę kosztorysu. Wartość ww. robót wyniosła 3 533 240,83 zł netto.

(akta kontroli str. 1314-1323; 1324-1329; 1336-1343; 1376-1444)

Struktura organizacyjna i zarządzanie procesem inwestycyjnym w zakresie realizacji budowy „Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar- Etap I” została uregulowana w Umowie budowlanej z Wykonawcą. W § 13 dotyczącym obowiązków Zamawiającego oraz nadzoru budowy, zapisano m.in.: iż Zamawiający wyznaczy inspektorów nadzoru inwestorskiego i ustanowi ich koordynatora wpisem do dziennika budowy. Zamawiający zastrzegł sobie jednocześnie prawo zmiany tych osób, w każdym czasie, wpisem do dziennika budowy lub za pomocą innego dokumentu w formie pisemnej (pkt 2). Osoby wyznaczone do pełnienia nadzoru inwestorskiego działały w granicach udzielonego przez Zamawiającego upoważnienia (pkt 3). W § 18 ww. umowy zawarto procedurę odbiorową w zakresie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, odbiorów częściowych elementów robót, odbioru końcowego robót i odbioru przedmiotu tejże umowy.

Nadzór nad procesem budowy pełnił koordynator kontraktu/koordynator inspektorów nadzoru. Reprezentował on Zamawiającego na budowie na podstawie posiadanego pełnomocnictwa. Odpowiadał za nadzór nad realizacją Umowy budowlanej z GW, opiniował wnioski oraz rekomendował propozycje rozwiązań, przekazane przez Generalnego Projektanta i/lub GW. Był on wspierany przez ZZAiE oraz poszczególne zespoły zadaniowe wg właściwości. ZZAiE został powołany zgodnie z zapisami Umowy konsorcjum, zarówno po stronie GUM, jak i PŚk. Zespoły te współpracowały ze sobą celem zapewnienia realizacji zadań Zamawiającego w ramach Inwestycji. Osoby wchodzące w skład ZZAiE na podstawie udzielonych pełnomocnictw brały udział w odbiorach oraz koordynowały dostawy inwestorskie w porozumieniu z GW oraz zespołami zadaniowymi projektu.

Celem stałego i bieżącego zabezpieczenia swoich interesów oraz prawidłowej realizacji Inwestycji, GUM powołał inspektorów nadzoru w branżach architektonicznej, konstrukcyjno-budowlanej i drogowej, instalacyjno-elektrycznej oraz instalacji sanitarnych. Zarówno koordynatorzy kontraktu, jak i inspektorzy nadzoru posiadali stosowne wymagane uprawnienia budowlane. Wszyscy oni byli pracownikami Konsorcjantów (GUM i PŚk) zatrudnionymi na podstawie umów o pracę. Skład osobowy koordynatorów kontraktu oraz inspektorów nadzoru zmieniał się w zależności od potrzeb i intensywności robót budowlanych w trakcie realizacji

¹⁴⁹ Patrz przypis powyżej.

Inwestycji. Okresowe zmiany składu (zwiększenie osobowe) koordynatorów kontraktu i inspektorów nadzoru, jak wyjaśnił Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju, było bieżącą reakcją Zamawiającego na narastające problemy w terminowym realizowaniu Inwestycji. Zatrudnianie doświadczonych specjalistów pozwoliło wypracować rozwiązania naprawcze w tym wyjątkowo trudnym okresie ponadnormatywnej inflacji, zerwania łańcucha dostaw, pandemii, niedoboru kadry i stwierdzonych braków oraz błędów w dokumentacji projektowej dającej Wykonawcy argumenty dla aneksowania Umowy.

Po podpisaniu w dniu 31 grudnia 2020 r. Umowy budowlanej, Zamawiający w dniu 8 stycznia 2021 r. przekazał zawiadomienie do PINB o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych na podstawie pozwolenia na budowę oraz przekazał teren budowy Wykonawcy. Ustanowieni przez Zamawiającego inspektorzy nadzoru w branżach: konstrukcyjno-budowlana, sanitarna i elektryczna dokonali wpisu do dziennika budowy z dniem 8 stycznia 2021 r. W dniu 19 stycznia 2021 r. Zamawiający przekazał pismo do GW, informując w nim o wyznaczonym składzie inspektorów nadzoru inwestorskiego.

Bieżąca praca inspektorów nadzoru obejmowała w szczególności: kontrolę realizowanych robót budowlanych; udział w odbiorach robót zanikających i weryfikację przygotowywanych przez GW protokołów odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu; udział w zatwierdzaniu dokumentacji warsztatowej wykonywanej Wykonawcą; udział w odbiorach robót częściowych i weryfikację przygotowywanych przez GW protokołów odbioru częściowego robót (średnio raz w miesiącu); udział w cotygodniowych naradach budowy; odpowiedzi na zapytania Generalnego Wykonawcy kierowane do Zamawiającego i Generalnego Projektanta; zatwierdzanie Kart Zatwierdzenia Materiału. Monitorowali oni stopień zaawansowania robót i reagowali na opóźnienia w realizacji harmonogramu; weryfikowali protokoły rzeczowo-finansowe będące podstawą płatności częściowych; przygotowywali protokoły konieczności i weryfikowali oraz zatwierdzali kosztorysy ofertowe przedkładane przez GW na roboty dodatkowe, zamienne, zaniechane; reagowali na bieżące problemy na budowie. Brali udział w odbiorach końcowych.

Inspektorzy nadzoru pracowali w oparciu m.in. o zatwierdzony Program Zapewnienia Jakości (dalej: PZJ), bieżący harmonogram rzeczowo-finansowy, dokumentację projektową, STWiORB, Polskie Normy i Normy Europejskie. Ww. zakres działalności koordynatorów kontraktu oraz inspektorów nadzoru udokumentowany został stosownymi wpisami do dziennika budowy. Zapewnił on osiągnięcie zakładanej jakości robót budowlano-instalacyjnych.

(akta kontroli str. 1253-1311; 1618-1622; 1623-1695)

Zagadnienie jakości i standardów robót zostało ujęte zarówno w dokumentach przetargowych, w tym SIWZ wraz ze STWiORB, będących częścią Ogłoszenia o wyłonienie Wykonawcy, jak i w Umowie budowlanej (§§ 10 i 18) oraz będącego jej częścią PZJ. Ich zapisy zabezpieczały interesy Inwestora w zakresie należytego wykonania tychże robót. W oparciu o nie, inspektorzy nadzoru pełnili skuteczny nadzór w zakresie jakości stosowanych na budowie materiałów, urządzeń i wyrobów budowlanych.

Wszystkie materiały i wyroby użyte i wbudowywane w trakcie Inwestycji, były zatwierdzane przez Generalnego Projektanta oraz inspektorów nadzoru w formie pisemnej, w ramach procedury zatwierdzania „Kart Zatwierdzenia Materiału, Urządzenia” (KZ). Procedura ta wymagała oceny przez GP i branżowego inspektora nadzoru zgodności zaproponowanego materiału z wymogami dokumentacji projektowej, STWiORB, PZJ oraz przywołanych w niej Polskich Norm, Norm Europejskich oraz przepisów budowlanych. W przypadkach wykonywania

dokumentacji warsztatowej przez Wykonawcę, podlegała ona weryfikacji i zatwierdzeniu przez Generalnego Projektanta oraz branżowego inspektora nadzoru w ramach procedury pisemnej zatwierdzenia „Dokumentacji Warsztatowej (DW)”.

Bieżący nadzór nad jakością i zgodnością z dokumentacją projektową robót ulegających zakryciu był realizowany Protokołem Odbioru Robót Zanikających lub ulegających Zakryciu (POZ) podpisywanym przez kierownika robót ze strony GW i branżowego inspektora nadzoru.

W przypadkach uzasadnionych wątpliwości co do jakości lub zgodności realizowanych robót z Dokumentacją projektową, STWIORB i PZJ, Zamawiający w oparciu o § 10 pkt 6 Umowy żądał wykonania dodatkowych ekspertyz. Miało to miejsce w przypadku odbioru tzw. komór bezechowych zlokalizowanych w budynku L1. Na etapie odbioru tego zakresu robót, GW w odpowiedzi przedstawił propozycję trzech niezależnych ekspertów. Zamawiający dokonał wyboru jednej z wskazanych firm, która dokonała oceny wyników badań kontrolnych dostarczonych na etapie odbioru komór przez GW. Raport potwierdził spełnienie wymogów określonych w dokumentacji projektowej.

(akta kontroli str. 769-925; 1530-1554; 1518-1529; 1597-1606; 1624-1695; 1718-1719; 1720-1750)

W związku z opóźnieniami w wykonaniu czynności nadzoru autorskiego oraz przypadkami nieusprawiedliwionej nieobecności wymaganych przedstawicieli Generalnego Projektanta w naradach budowy, w trakcie odbioru robót, odbioru robót usterkowych oraz przeglądu powykonawczego, Skarb Państwa – GUM pismem z 14 lutego 2024 r. nałożył na GP kary umowne w łącznej wysokości 3 657 782,74 zł, w tym na rzecz Skarbu Państwa – GUM – 2 727 242,81 zł, a na rzecz PŚK – 930 539,93 zł.

Generalny Projektant pismem z 11 marca 2024 r. poinformował GUM, że odmawia zapłaty kar umownych.

Próba ugodowego rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu mediacyjnym prowadzonym od 5 marca do 3 lipca 2024 r. przed Mediatorem Stałym Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nie doprowadziła do zawarcia ugody.

Skarb Państwa – GUM pismem z 18 września 2024 r. wezwał GP do zapłaty na rzecz Skarbu Państwa – GUM kar umownych w wysokości 2 272 242,81 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 9 marca 2024 r. przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego.

W związku z popełnionymi przez Generalnego Projektanta błędami projektowymi w dokumentacji projektowej skutkującymi koniecznością wykonania robót dodatkowych, GUM pismem z 25 września 2024 r. wezwał GP do zapłaty na podstawie art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny¹⁵⁰ na rzecz GUM odszkodowania w wysokości 5 230 236,38 zł przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania sądowego.

W związku z odmową zapłaty kar umownych i odszkodowania, Skarb Państwa – GUM złożył w Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej wniosek z 15 października 2024 r.¹⁵¹, aby Prokuratura wytoczyła powództwo przeciwko GP o zapłatę łącznej kwoty 7 957 479,19 zł na rzecz Skarbu Państwa – GUM, tj.:

¹⁵⁰ Zgodnie z art. 471 Kodeksu cywilnego, dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, ze zm.).

¹⁵¹ Podstawą złożenia wniosku był art. 7 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1192, ze zm.). Zgodnie z art. 7 ust. 1 tej ustawy, Prokuratura Generalna wykonuje zastępstwo Skarbu Państwa reprezentowanego przez organy i podmioty, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

- 1) kwoty 2 727 242,81 zł z tytułu kar umownych wynikających z Umowy;
- 2) kwoty 5 230 236,38 zł z tytułu odszkodowania ex contractu na podstawie art. 471 Kodeksu cywilnego z tytułu popełnionych błędów projektowych, w sporządzonej na podstawie umowy, dokumentacji projektowej, oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(akta kontroli str. 1751-1788)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację Inwestycji i nadzór nad jej przebiegiem, tak w odniesieniu do jej rozpoczęcia i zakończenia, jak i osiągnięcia zaplanowanych wskaźników produktu i rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie. Pozytywnie ocenia zorganizowanie i rzetelne sprawowanie nadzoru nad realizacją Inwestycji i zapewnienie odpowiedniego standardu i jakości robót budowlanych, a także prawidłowe korzystanie z praw zabezpieczających interesy GUM.

OBSZAR

3. Wydatkowanie i rozliczanie środków publicznych

Opis stanu
faktycznego

Wydatki ogółem na realizację projektu *Świętokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar – etap I faza I* wyniosły 186 773 895,16 zł¹⁵², w tym m.in. na:

- roboty budowlane – 123 279 671,36 zł; wydatki GUM w ramach przedmiotowej kategorii wyniosły: 97 916 888,50 zł, a PŚK – 25 362 782,86 zł;

wydatki w kategorii roboty budowlane obejmowały: wynagrodzenie dla Generalnego Wykonawcy – 122 653 862,70 zł, a także wydatki związane z przyłączeniem do sieci dystrybucyjnej Polskiej Grupy Energetycznej – 578 898,81 zł¹⁵³ oraz sieci ciepłowniczej Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach – 46 909,85 zł¹⁵⁴;

- zakup specjalistycznej aparatury oraz wyposażenia – 49 159 509,51 zł.; wydatki GUM w ramach przedmiotowej kategorii wyniosły 39 633 622,67 zł, a PŚK – 9 525 886,84 zł.

Wydatki poniesione przez GUM na roboty budowlane były zgodne z ustalonymi w planach finansowych a także umowach zawartych z Wykonawcą, Polską Grupą Energetyczną oraz Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach.

Płatność 10 faktur częściowych przez GUM za roboty budowlane wykonane przez GW na łączną kwotę 49 646 774,06 zł następowała zgodnie z § 16 ust. 5 Umowy budowlanej, tj. w terminie 30 dni od daty doręczenia GUM prawidłowo sporządzonej faktury. Wszystkie faktury zawierały elementy, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁵⁵. Każda faktura została oznakowana w sposób

Stosownie do art. 7 ust. 2 pkt 1, zastępstwo Skarbu Państwa wykonywane przez Prokuratorię Generalną jest obowiązkowe do zakończenia sprawy w sprawach rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd okręgowy.

¹⁵² Stan na 31 grudnia 2023 r.

¹⁵³ GUM zawarł 30 kwietnia 2021 r. umowę nr 19-IO/UP/00112/2 z Polską Grupą Energetyczną Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej Kampusu.

¹⁵⁴ GUM oraz PŚK zawarły 29 czerwca 2021 r. umowę nr 619 z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach o wykonanie i przyłączenie węzła ciepłego służącego zaopatrzeniu w energię ciepłą Kampusu do sieci ciepłowniczej stanowiącej własność i znajdującej się w eksploatacji przedsiębiorstwa ciepłowniczego.

¹⁵⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.

przypisujący go jednoznacznie do projektu. Podstawą wystawienia ww. faktur były protokoły odbioru podpisane przez przedstawiciela GUM, kierownika budowy oraz inspektorów: nadzoru budowlanego, robót elektrycznych i robót sanitarnych. Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju oświadczył, że nie było przestojów w płatnościach z uwagi na brak środków finansowych.

(akta kontroli str. 1789-1819)

Departament Kontroli i Nadzoru GUM nie przeprowadził kontroli z zakresu realizacji Inwestycji objętej badaniem.

(akta kontroli str. 1820)

W 2022 r. Izba Administracji Skarbowej w Kielcach przeprowadziła audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach RPOWŚ 2014-2020, które zostały przeznaczone na realizację Projektu. Szczegółowym badaniem objęto wydatki wykazane w czterech wnioskach o płatność¹⁵⁶, które poniesiono na realizację Inwestycji objętej badaniem. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Instytucja Zarządzająca przeprowadziła w 2024 r. kontrolę końcową Projektu¹⁵⁷. Polegała ona m.in. na weryfikacji dokumentów w zakresie zgodności Projektu z umową o dofinansowanie oraz prawidłowości przeprowadzania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

(akta kontroli str. 1821)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. GUM prawidłowo wydatkował środki publiczne. Terminowo dokonywał rozliczeń z wykonawcą robót, w wysokościach ujętych w zawartej Umowie budowlanej.

OBSZAR

4. Oszacowanie potrzeb oraz zakup sprzętu i aparatury na potrzeby wyposażenia Kampusu

Opis stanu
faktycznego

Prezes GUM powołał decyzją nr 40 z 1 sierpnia 2017 r. Zespół Zadaniowy ds. Założeń Metrologicznych. Do zadań tego zespołu należało m.in. oszacowanie potrzeb w zakresie zakupu sprzętu i aparatury na potrzeby wyposażenia Kampusu. Jego członkami byli metrologzy zatrudnieni w GUM. Prezes GUM decyzją nr 54 z 11 października 2018 r.¹⁵⁸ zmienił nazwę tego zespołu na Zespół Zadaniowy ds. Rozwiązań Metrologicznych i Badawczych. Zespół ten opracował w maju 2020 r. wykaz aparatury i sprzętu na potrzeby wyposażenia Kampusu.

W Laboratorium Akustyki, Ultradźwięków i Drgań wyposażenie stanowić miały m.in.:

¹⁵⁶ Numery wniosków: RPSW.01.01.00-26-0001/20-003; RPSW.01.01.00-26-0001/20-004; RPSW.01.01.00-26-0001/20-005; RPSW.01.01.00-26-0001/20-006.

¹⁵⁷ Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818) oraz § 12 porozumienia o dofinansowanie projektu.

¹⁵⁸ Decyzja nr 54 Prezesa GUM z 11 października 2018 r. w sprawie powołania Zespołu do realizacji Projektu „Świątokrzyski Kampus Laboratoryjny Głównego Urzędu Miar”.

- sześciokanałowy analizator z dwoma generatorami, jednostką sterującą i oprogramowaniem do pomiarów elektroakustycznych uwzględniających pomiar mocy akustycznej (komora duża);
- czterokanałowy analizator z dwoma generatorami, jednostką sterującą i oprogramowaniem do pomiarów elektroakustycznych uwzględniających pomiar mocy akustycznej (komora mała);
- laboratoryjny mikrofon wzorcowy klasy LS2 z przedwzmacniaczem;
- mikrofon pomiarowy niskoszumowy z przedwzmacniaczem;
- kalibrator akustyczny jednoczęstotliwościowy;
- kalibrator akustyczny wieloczęstotliwościowy;
- miernik poziomu dźwięku klasy 1 z osłoną przeciwwietrzną.

W Laboratorium Czasu i Częstotliwości wyposażenie stanowić miały m.in.:

- wysokostabilna wnęka optyczna z ultrastabilnym systemem laserowym;
- niskoszumowy optyczny grzebień częstości;
- analizator widma optycznego;
- precyzyjny miernik przedziałów czasu;
- niskoszumowy wzmacniacz rozdzielczy sygnałów impulsowych;
- oscyloskop cyfrowy;
- profilometr wiązki laserowej;
- urządzenie do sterowania lokalną skalą czasu.

W Laboratorium Długości wyposażenie stanowić miały m.in.:

- generator małych kątów;
- interferometr laserowy do precyzyjnych pomiarów kątowych;
- maszyna nanopozycjonująca;
- profilometr stykowy;
- przyrząd do pomiarów zarysów kształtu;
- kolimator geodezyjny z kamerą.

W Laboratorium Masy wyposażenie stanowić miały m.in.:

- stanowisko pomiarowe państwowego wzorca ciśnienia składające się z dwóch samodzielnie działających modułów pomiarowych umożliwiających automatyczny pomiar ciśnienia względnego i absolutnego;
- stanowisko pomiarowe wzorca pierwotnego ciśnienia dynamicznego o zakresie pomiarowym nie mniejszym niż 5000 bar ciśnienia dynamicznego wykorzystującego metodę pomiarową opartą o pomiar spadku masy wzorcowej;
- stanowisko pomiarowe momentu siły w zakresie pomiarowym od 1 Nm do 5 kNm.

W Laboratorium Termometrii wyposażenie stanowić miały m.in.:

- kalorymetr izoperiboliczny;
- wielofazowy analizator węgla i wodoru/wilgoci CHNS;
- analizator termograwimetryczny TGA;
- urządzenie do wyznaczania współczynników przewodzenia ciepła metodą laserową;
- instrument do pomiaru współczynników przewodzenia ciepła.

W Laboratorium Wsparcia Przemysłu wyposażenie stanowić miały m.in.:

- komputery laboratoryjne;

- stacje dokujące.

(akta kontroli str. 1822-1842)

Zbadano dokumentację 10 postępowań o udzielenie zamówień publicznych¹⁵⁹ o łącznej wartości 27 285 641,46 zł¹⁶⁰. Objęte badaniem postępowania dotyczyły:

- dostawy stanowiska pomiarowego do nanometrologii wymiarowej oraz realizacji prac badawczo rozwojowych wraz z niezbędnym wyposażeniem oraz oprogramowaniem i ubezpieczeniem wielkogabarytowych elementów maszyny;
- dostawy analizatorów do stanowiska do badania przewodnictwa cieplnego i oceny paliw w Laboratorium Termometrii L10;
- dostawy, montażu, instalacji, uruchomienia i szkolenia: wysokostabilnej wnęki optycznej z ultrastabilnym systemem laserowym i niskoszumowego optycznego grzebienia częstości do stanowiska pomiarowo-badawczego budowy i rozwoju pierwotnych i optycznych wzorców częstotliwości w Laboratorium Czasu i Częstotliwości L2;
- dostawy wyposażenia stanowiska cieczy nienewtonowskich i wiskozymetrów rotacyjnych w Laboratorium Masy L7;
- dostawy, montażu, instalacji, uruchomienia i szkolenia badawczego stanowiska pomiarowego państwowego wzorca ciśnienia w Laboratorium Masy L7;
- dostawy, montażu, instalacji, uruchomienia i szkolenie badawczego stanowiska pomiarowego wzorca ciśnienia dynamicznego w Laboratorium Masy L7;
- dostawy wyposażenia komory bezdechowej dużej i małej do Laboratorium Akustyki, Ultradźwięków i Drgań;
- dostawy wyposażenia stanowiska do badania przewodnictwa cieplnego i oceny paliw w Laboratorium Termometrii L10;
- dostawy generatora małych kątów do stanowiska do pomiaru kąta płaskiego w Laboratorium Długości L4;
- dostawy wyposażenia Pracowni Klimatu w Laboratorium Termometrii L10.

Wszystkie postępowania przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego. W każdym prawidłowo określono przedmiot zamówienia publicznego i powołano komisje przetargowe. Wszystkie osoby wykonujące w danym postępowaniu czynności po stronie Zamawiającego, w tym – członkowie tych komisji – złożyły wymagane oświadczenia o bezstronności. Postępowania prowadzono z zachowaniem zasad jawności, konkurencyjności i równego traktowania dostawców. We wszystkich badanych postępowaniach prawidłowo dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty.

Dostawcy przedłożyli GUM niezbędne certyfikaty i gwarancje właściwe dla danego rodzaju sprzętu. Pracownicy GUM zweryfikowali stan techniczny i kompletność zakupionego wyposażenia. Zostali przeszkoleni przez przedstawicieli dostawców w zakresie obsługi nabytego sprzętu.

Badanie dotyczące ujęcia w ewidencji księgowej GUM pozyskanego sprzętu przeprowadzono na próbie aparatury, o której mowa powyżej. Ustalono, że wyposażenie to zostało ujęte w ewidencji księgowej GUM na koncie: 011 *Środki trwałe*.

(akta kontroli str. 1849-1913)

¹⁵⁹ Doboru postępowań dokonano w sposób celowy, tj. przyjęto jako kryterium doboru najwyższą wartość przedmiotu zamówienia.

¹⁶⁰ Wydatki GUM wyniosły – 21 651 156,52 zł, a PŚk – 5 634 484,94 zł.

Odnosząc się do szacowania potrzeby w zakresie zakupu tzw. gadżetów, Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju, wyjaśnił m.in.: *Szacowanie potrzeb (...) odbywa się przez pracowników Wydziału Promocji i Komunikacji Departamentu Innowacji i Rozwoju po konsultacjach z kierownictwem GUM oraz zgłoszeń komórek organizacyjnych, z uwzględnieniem posiadania wiedzy o planowanych spotkaniach służbowych na poziomie krajowym i międzynarodowym, przyjmowaniu delegacji zagranicznych w GUM, udziału przedstawicieli GUM w różnych wydarzeniach jak np. (...) Noc Muzeów, udział w wydarzeniach targowych (np. Targi Kielce czy Targi Poznańskie), organizacja jubileuszu 100-lecia działalności GUM, 180-rocznica powołania Urzędu Probierczego, otwarcie Kampusu, Piknik Metrologiczny, Noc Metrologów, wizyt w GUM wycieczek szkolnych oraz innych tego typu wydarzeń.*

(akta kontroli str. 1951-1952)

W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą wydatkowano na gadżety następujące kwoty:

- 60 134,16 zł w 2018 r.; zakupiono m.in.: kubki promujące 100-lecie GUM, długopisy z logo GUM oraz pióra z grawerem; łączne wydatki GUM w 2018 r. wyniosły – 50 611 543 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,12% wydatków GUM;
- 32 267,81 zł w 2019 r.; zakupiono m.in.: breloki oraz metalowe przypinki z logo GUM; łączne wydatki GUM w 2019 r. wyniosły 56 160 236 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,06% wydatków GUM;
- 25 655,90 zł w 2020 r.; zakupiono m.in.: parasole z logo GUM i napisem METROLOGIA oraz maseczki z logo GUM; łączne wydatki GUM w 2020 r. wyniosły 60 246 894 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,04% wydatków GUM;
- 45 238,01 zł w 2021 r.; zakupiono m.in.: klepsydry z proszkiem magnetycznym na metalowej podstawie z logo GUM oraz parasole z logo GUM; łączne wydatki GUM w 2021 r. wyniosły 97 230 247 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,05% wydatków GUM;
- 42 149,80 zł w 2022 r.; zakupiono m.in.: breloki, kubki z logo GUM oraz plecaki z logo GUM; łączne wydatki GUM w 2022 r. wyniosły 93 342 462 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,05% wydatków GUM;
- 156 481,04 zł w 2023 r.; zakupiono m.in.: bombki choinkowe w kształcie przyrządów pomiarowych, lupy, ładowarki magnetyczne z logo GUM oraz pióra z grawerem; łączne wydatki GUM w 2023 r. wyniosły 202 742 751 zł, a zatem wydatki na gadżety stanowiły 0,08% wydatków GUM;
- 85 488,33 zł w 2024 r. (stan na 3 października 2024 r.); zakupiono m.in.: balony z nadrukiem w kolorach dedykowanych jednostkom miar, plakiety pamiątkowe wraz z opakowaniem fioletowym oraz kubki z logo GUM.

Zakupy tzw. gadżetów zostały dokonane zgodnie z obowiązującymi w GUM regulacjami wewnętrznymi.

(akta kontroli str. 2024-2051)

Odnosząc się do kwestii wręczania gadżetów, Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Gadżety są wręczane m.in. w związku z udziałem członków kierownictwa oraz przedstawicieli Głównego Urzędu Miar w randze dyrektorów w różnego rodzaju spotkaniach o charakterze krajowym i międzynarodowym jak np. spotkanie z Litewską Inspekcją Metrologiczną w dniu 18 lipca 2024 r. (...).*

(akta kontroli str. 2430-2431)

Pracownik GUM (dalej: Pracownik X) opracował projekt odznaki honorowej „Zasłużony dla Metrologii”. GUM zakupił 100 sztuk ww. odznaki wraz z etui

w październiku 2020 r. za kwotę 11 931 zł, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2596-2608)

Opracowany przez Pracownika X projekt odznaki honorowej „Zasłużony dla Metrologii Rzeczypospolitej Polskiej” został przekazany pismem z 13 kwietnia 2022 r. do Komisji Heraldycznej¹⁶¹.

(akta kontroli str. 2052-2064)

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, przy którym działa ww. Komisja, przekazało 11 sierpnia 2022 r. GUM uchwałę nr 48/2022 tej Komisji z 5 sierpnia 2022 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia odznaki honorowej „Zasłużony dla Metrologii Rzeczypospolitej Polskiej”, ustalenia jej wzoru oraz zasad i trybu nadawania i noszenia. Wskazano w niej istotne uchybienia. W dokumencie tym podano m.in. (...) *Komisja Heraldyczna neguje możliwość przyjęcia wstążki tej barwy i układzie prążków, jako niemal identycznej ze wstążką Medalu Morskiego, odznaczenia polskiego o charakterze wojskowym ustanowionym dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z 3 lipca 1945 r., ciemnoniebieskiej z dwoma białymi prążkami szerokości 2 mm w odległości 5 mm od krawędzi wstążki. Jednomilimetrowa różnica w szerokości prążków jest w istocie niedostrzegalna. Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach, odznaki powinny kształtem i wymiarami wyraźnie odróżniać się od już istniejących orderów i odznaczeń. W tej sytuacji należy zaproponować zdecydowanie inną wstążkę. (...) Wzór graficzny odznaki winien być przygotowany na odpowiednim poziomie plastycznym, bowiem wykonawca jest zobowiązany do wiernego odzwierciedlenia ustanowionego wyróżnienia, będącego wszak odznaką honorową. Komisja odsyła do wzorcowego pod tym względem załącznika do najnowszego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zawierającego wzór ustanowionego przez Sejm Krzyża Świętego Floriana (...). Zestawienie obu grafik winno wzbudzić refleksję u wnioskodawcy. (...)*

(akta kontroli str. 2065-2067)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Opracowany przez pracownika GUM wzór odznaki honorowej nie został zweryfikowany na okoliczność ewentualnych uchybień, gdyż w GUM nie ma specjalistów w zakresie heraldyki. Dyrektor Zbigniew Ramotowski (ówczesny dyrektor Biura Strategii, były pracownik GUM) przekazał ustną informację, że został opracowany bardzo dobry projekt odznaki. Kierownictwo nie miało świadomości, że projekt został opracowany niestarannie oraz niezgodnie z zasadami heraldyki. Uznano, że opracowany przez pracownika GUM wzór odznaki nie zawiera żadnych uchybień. W związku z czym projekt został skierowany do opiniowania do (...) komisji. Autor wzoru odznaki honorowej nie został zapoznany z uchwałą Komisji Heraldycznej, gdyż uznano że nie ma takiej potrzeby. Liczne uchybienia, o których mowa w uchwale Komisji, jednoznacznie wskazują na brak staranności, profesjonalizmu oraz wymaganej do tego wiedzy pracownika, który wykonywał pierwszy projekt. Dodatkowo wskazano w uchwale, że dopuścił się niedozwolonego zapożyczenia z innego medalu – Medalu Morskiego z 1945 roku. Z uwagi na bardzo dużą liczbę uwag do opracowanego przez pracownika projektu odznaki, który w sposób znaczący odbiegał od zasad heraldyki zdecydowano zlecić opracowanie projektu innemu grafikowi. (...)*

(akta kontroli str. 2430-2431; 2585-2586)

¹⁶¹ Komisja Heraldyczna jest organem doradczym ministra spraw wewnętrznych i administracji w sprawach związanych z heraldyką (nauką o herbach) i weksylogologią (nauką o weksyliach, tzn. flagach, sztandarach, bannerach itp.). Jej działalność dotyczy właściwego stosowania symbolów państwowych i samorządowych.

Podmiot zewnętrzny wyłoniony w wyniku przeprowadzenia zamówienia uproszczonego opracował nowy projekt odznaki.

GUM zwrócił się pismem z 27 grudnia 2022 r. do Komisji Heraldycznej o wydanie opinii w zakresie wzoru odznaki honorowej „Za zasługi dla Metrologii Rzeczypospolitej Polskiej”. Komisja ta uchwałą nr 37/2023 z 12 maja 2023 r. wyraziła pozytywną opinię o poprawionym wzorze odznaki honorowej.

Koszt poprawionego wzoru ww. odznaki wyniósł 7634 zł.

(akta kontroli str. 2068-2111)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że GUM zakupił 100 sztuk odznaki honorowej „Zasłużony dla Metrologii” wraz z etui w październiku 2020 r. za kwotę 11 931 zł, pomimo że dopiero pismem z 13 kwietnia 2022 r. zwrócił się do Komisji Heraldycznej o wydanie opinii w zakresie wzoru tej odznaki.

(akta kontroli str. 2052-2064; 2596-2609)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Jestem dyrektorem generalnym Urzędu od 1 lutego 2021 roku. O nieuzasadnionym zakupie medali dowiedziałem się w trakcie przygotowywania wyjaśnień dla kontroli NIK. (...) W wyniku poszukiwań związanych z kompletowaniem dokumentacji do kontroli przeprowadzanej przez NIK w GUM, w dniu 31 października 2024 r. w systemie EZD odkryta została informacja, o przepracowaniu i zatwierdzeniu w dniu 27 stycznia 2020 r. wniosku o wykonanie odznaczenia „Zasłużony dla metrologii” (...) Pan X. przygotował wniosek z dnia 8 stycznia 2020 r. na przygotowanie i wyprodukowanie 100 sztuk odznaczenia – „Zasłużony dla metrologii”, opiewającego na łączną kwotę 11 931 zł netto, 14 676 zł brutto i przedstawił go do podpisu ówczesnego Dyrektora Generalnego Urzędu oraz dokonał zamówienia odznak w sytuacji, gdy: w przedmiotowej sprawie zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 Euro stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia nr 9 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie regulaminów dotyczących pracy komisji przetargowej oraz udzielania zamówień publicznych, powinna zostać przygotowana umowa; (...) nie posiadał do tego stosownego pełnomocnictwa/upoważnienia dyrektora generalnego do zaciągania zobowiązań w imieniu Skarbu Państwa – Głównego Urzędu Miar. odznaki były przechowywane przez pracownika X w na terenie urzędu i nadal są w jego dyspozycji. (...) Zarówno pracownik, który przechowywał odznaki, jak i jego ówcześni przełożeni tj. naczelnik Sebastian Margalski oraz dyrektor Zbigniew Ramotowski nie przekazali mi takiej informacji. W toku prowadzonej kontroli NIK dyrektor Andrzej Kurkiewicz ustalił, że takie odznaczenia zostały zamówione, wyprodukowane i są w posiadaniu jego obecnego pracownika, który nie zgłaszał mu dotychczas tego faktu.*

(akta kontroli str. 2585-2586; 2610-2612; 2747-2748)

Pracownik X zeznał, że z uwagi na upływ czasu nie pamiętał szczegółów dotyczących zakupu 100 sztuk odznaki honorowej.

(akta kontroli str. 2585-2586; 2610-2612; 2749-2751)

Na polecenie Dyrektora Generalnego, Rzecznik dyscyplinarny GUM wszczął 8 listopada 2024 r. postępowanie wyjaśniające wobec Pracownika X w sprawie przygotowania przez niego wniosku z 8 stycznia 2020 r. dotyczącego przygotowania i wyprodukowania 100 sztuk odznaczenia „Zasłużony dla metrologii”. Rzecznik ten umorzył 14 listopada 2024 r. wobec Pracownika X postępowanie, o którym mowa powyżej. Uzasadnieniem był fakt, iż naruszenie obowiązku polegającego na rzetelnym i bezstronnym, sprawnym i terminowym wykonywaniu powierzonych zadań miało miejsce 8 stycznia 2020 r., czyli od naruszenia obowiązku minęło ponad cztery

lata, podczas gdy zgodnie z art. 113 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, postępowanie dyscyplinarne nie może zostać wszczęte po upływie dwóch lat od naruszenia przez członka korpusu służby cywilnej obowiązków wynikających z przedmiotowej ustawy.

(akta kontroli str. 2753-2759)

Z uwagi na fakt, że proces opiniowania wzoru odznaki honorowej został zakończony, NIK odstępuje od formułowania wniosku w tym zakresie.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. GUM prawidłowo wyłonił dostawców sprzętu i aparatury na potrzeby wyposażenia Kampusu. Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadził z zachowaniem zasad jawności, konkurencyjności i równego traktowania dostawców. Umowy zawarto w dostawcami, którzy złożyli najkorzystniejsze oferty.

OBSZAR

5. Wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi

Opis stanu faktycznego

Stan zatrudnienia w GUM był następujący¹⁶²:

- 341 osób w 2018 r.;
- 333 osoby w 2019 r.;
- 330 osób w 2020 r.;
- 359 osób w 2021 r.;
- 383 osoby w 2022 r.;
- 416 osób w 2023 r.;
- 418 osób w 2024 r.

(akta kontroli str. 2112)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały w GUM:

- *Program zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2020-2022*;
- *Program zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2023-2025*.

Nie opracowano *Programu zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2017-2019*, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W pierwszym z ww. dokumentów wskazano, że najistotniejszymi kierunkami działań w ramach zarządzania zasobami ludzkimi będzie wdrożenie systemu zarządzania wiedzą, sukcesją zawodową oraz usprawnienie systemu motywacyjnego dla pracowników GUM.

W drugim z ww. dokumentów podano, że najistotniejszymi kierunkami działań w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi będzie podtrzymanie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry, rozwój kompetencji w szczególności naukowo-badawczych oraz wzrost transparentności procesów kadrowych i przepływu informacji w organizacji.

W programach tych nie określono niezbędnego do realizacji zadań GUM stanu zatrudnienia.

(akta kontroli str. 2113-2137)

¹⁶² Dane dotyczące lat 2018-2023 to stan na 31 grudnia każdego roku, a dane dotyczące 2024 r. to stan na 30 września.

Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Żaden przepis prawa nie nakłada takiego obowiązku. Zadania komórek organizacyjnych oraz ich struktura określone są w regulaminach wewnętrznych. Nie określa się w nich oddzielnie liczby pracowników i urzędników służby cywilnej niezbędnych do realizacji zadań Urzędu.*

(akta kontroli str. 2423-2424)

Oba dokumenty zawierały m.in.: diagnozę zarządzania zasobami ludzkimi, priorytety w zakresie zarządzania tymi zasobami, cele roczne i harmonogram ich wdrożenia, monitoring i ewaluację zarządzania zasobami ludzkimi.

(akta kontroli str. 2113-2137)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały w GUM:

- Procedura ogólna *Rekrutacja i selekcja personelu*; dokument ten obowiązywał od 10 kwietnia 2017 r. do 28 lutego 2021 r.;
- zarządzenie nr 3 Dyrektora Generalnego GUM z 23 lutego 2021 r. w sprawie organizowania i przeprowadzania w GUM rekrutacji wewnętrznej albo naboru na stanowiska niebędące wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej, wprowadzania nowo zatrudnionego pracownika do pracy, modyfikacji oraz rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem; dokument ten obowiązywał od 1 marca 2021 r.

Dokumenty te zapewniały aby: metody i techniki oraz sposoby dokonywania ocen w naborze zostały określone przed jego ogłoszeniem; zostały sformułowane jednoznaczne kryteria uczestnictwa w kolejnych etapach naboru; ogłoszenie o naborze było zgodne z opisem stanowiska pracy; każdy kandydat, który spełniał wymagania formalne, mógł wziąć udział w kolejnym etapie naboru po weryfikacji dokumentów pod względem formalnym; wybierać kandydatów wyłącznie w oparciu o wymagania określone w ogłoszeniu o naborze; stosować pytania lub zadania nakierowane na ocenę tych samych kompetencji w oparciu o tę samą metodę i technikę, która będzie gwarantowała porównywalność wyników wszystkich kandydatów; udokumentować wszystkie czynności i zdarzenia, które mają wpływ na przebieg naboru i jego wynik.

(akta kontroli str. 2138-2184)

W poszczególnych latach objętych kontrolą w GUM zostało przeprowadzonych łącznie 465 naborów na wolne stanowiska w służbie cywilnej:

- 104 w 2018 r.;
- 63 w 2019 r.;
- 55 w 2020 r.;
- 80 w 2021 r.;
- 76 w 2022 r.;
- 64 w 2023 r.;
- 23 w 2024 r. (do 30 września).

Przyjęciem do pracy w służbie cywilnej zakończyły się 192 nabory:

- 39 w 2018 r.;
- 27 w 2019 r.;
- 27 w 2020 r.;
- 39 w 2021 r.;
- 33 w 2022 r., w tym osiem do pracy w Kampusie;
- 17 w 2023 r., w tym osiem do pracy w Kampusie;
- 10 w 2024 r. (do 30 września), w tym trzy do pracy w Kampusie.

(akta kontroli str. 2185-2200)

Odnosząc się do zatrudniania pracowników w Kampusie przed jego uruchomieniem, Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Do obsługi zaawansowanej aparatury badawczej potrzebna jest wysoko wykwalifikowana i przeszkolona kadra. Proces nabywania*

doświadczenia i kompetencji w tym zakresie jest procesem długofalowym, wymagającym ukierunkowania połączenia wiedzy i praktyki, którą można zdobyć w jednostkach naukowych, z wiedzą i praktyką stosowaną w krajowych instytutach metrologicznych oraz jednostkach naukowych realizujących zadania na rzecz metrologii. Niejednokrotnie zatem wymagało to wcześniejszego zatrudnienia w GUM pracowników, ponadto dzięki temu możliwe było bezpośrednie ich zaangażowanie w prace związane z przygotowywaniem i organizacją stanowiska badawczo-rozwojowego oraz przeszkolenie z obsługi zakupionej aparatury. Ponadto przed uruchomieniem ŚKLGUM niezbędne było zatrudnienie kadry odpowiedzialnej za wsparcie w dokonaniu odbiorów, prawidłowy rozruch i sprawne rozpoczęcie wszystkich procesów obsługowych.

(akta kontroli str. 2425-2429)

Na podstawie próby 10 naborów przeprowadzonych w GUM na wolne stanowiska w służbie cywilnej w Kampusie¹⁶³ ustalono, że we wszystkich analizowanych naborach ogłoszenia zostały opublikowane w BIP GUM, BIP KPRM oraz na tablicy ogłoszeń w GUM, tj. zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej. Ogłoszenia o naborze zawierały wszystkie elementy określone w art. 28 ust. 2 tej ustawy, tj. m.in. nazwę i adres urzędu, określenie stanowiska pracy, wymagania związane ze stanowiskiem pracy zgodnie z opisem danego stanowiska, zakres zadań wykonywanych na stanowisku pracy, informację o warunkach pracy na danym stanowisku pracy, zakres wymaganych dokumentów oraz miejsce ich składania i termin. We wszystkich naborach objętych szczegółowym badaniem, powoływane były komisje do spraw naboru. W skład komisji każdorazowo wchodził przedstawiciel komórki do spraw kadr. Zagwarantowano spełnienie przez członków komisji wymogu zachowania bezstronności i tajemnicy, o którym mowa w art. 32 ustawy o służbie cywilnej, poprzez oświadczenia składane przez każdego z jej członków, które umieszczano w dokumentacji z naborów. Każdorazowo metody i techniki oraz sposoby dokonywania ocen w naborze były określone przed jego ogłoszeniem, kryteria uczestnictwa w kolejnych etapach naboru sformułowane były jednoznacznie, wskazywano próg zaliczający badane kompetencje, który odpowiadał poziomowi kompetencji niezbędnych do podjęcia pracy na danym stanowisku. Zgodnie z przyjętymi w GUM procedurami wewnętrznymi każdy kandydat, który spełniał wymagania formalne, brał udział w kolejnym etapie naboru. Wybór kandydatów odbywał się wyłącznie w oparciu o wymagania określone w ogłoszeniu o naborze oraz stosowano w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej pytania lub zadania nakierowane na ocenę tych samych kompetencji w oparciu o tę samą metodę i technikę, która gwarantowała porównywalność wyników wszystkich kandydatów.

Każdorazowo z przeprowadzonego naboru był sporządzany protokół, który zawierał, zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, określenie stanowiska pracy, na które był przeprowadzany nabór, liczbę kandydatów oraz imiona, nazwiska i miejsca zamieszkania nie więcej niż pięciu najlepszych kandydatów przedstawianych Dyrektorowi Generalnemu, liczbę nadesłanych ofert, w tym liczbę ofert niespełniających wymogów formalnych, informację o zastosowanych metodach i technikach naboru, uzasadnienie dokonanego wyboru, skład komisji przeprowadzającej nabór.

Na podstawie próby 10 naborów stwierdzono, że Dyrektor Generalny po przeprowadzeniu naboru upowszechniał informację o jego wyniku przez umieszczenie jej w BIP GUM, BIP KPRM oraz na tablicy ogłoszeń w GUM.

(akta kontroli str. 2221-2222)

¹⁶³ Dobór próby według profesjonalnego osądu kontrolera.

W poszczególnych latach objętych kontrolą w GUM powołano na wyższe stanowiska w służbie cywilnej:

- jedną osobę w 2018 r.;
- cztery osoby w 2019 r.;
- siedem osób w 2020 r.;
- dziewięć osób w 2021 r.;
- 11 osób w 2022 r.;
- trzy osoby w 2023 r.;
- cztery osoby w 2024 r.

(akta kontroli str. 2223)

Szczegółowe badanie dokumentacji dotyczącej pięciu osób powołanych¹⁶⁴ w okresie objętym kontrolą na wyższe stanowiska w służbie cywilnej wykazało, że:

- obsadzając wolne wyższe stanowiska w służbie cywilnej weryfikowano posiadanie przez kandydatów kompetencji kierowniczych w trakcie rozmów kwalifikacyjnych oraz analizując udokumentowane doświadczenie zawodowe na stanowiskach kierowniczych; w trakcie ww. rozmów wypełniany był *Arkusz oceny kompetencji kierowniczych*;
- wszystkie osoby powołane na wyższe stanowiska w służbie cywilnej spełniały wymagania konieczne, wynikające z art. 53 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, tj. posiadały tytuł zawodowy magistra lub równorzędny, nie były skazane prawomocnym wyrokiem orzekającym zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, posiadały kompetencje kierownicze, spełniały wymagania określone w opisie stanowiska pracy oraz w przepisach odrębnych.

(akta kontroli str. 2224-2304)

Dyrektor Generalny GUM wyjaśnił: *Podjęcie zatrudnienia na wyższym stanowisku w służbie cywilnej w GUM odbywa się w oparciu o regulacje rangi ustawowej. W okresie objętym kontrolą nie opracowywano wewnętrznych regulacji, które miałyby uzupełniać, konkretyzować, czy korygować zasady określone przez ustawodawcę, ponieważ nie było takiego obowiązku, czy potrzeb. W okresie objętym kontrolą nie było otwartych konkursów na wyższe stanowiska w służbie cywilnej w GUM ze względu na brak takiej potrzeby.*

(akta kontroli str. 2423-2424)

W poszczególnych latach objętych kontrolą w GUM zostało przeprowadzonych łącznie 76 postępowań rekrutacyjnych na stanowiska ekspertów:

- sześć w 2018 r.;
- osiem w 2019 r.;
- sześć w 2020 r.;
- 10 w 2021 r.;
- 28 w 2022 r.;
- 16 w 2023 r.;
- dwa w 2024 r. (do 30 września).

Przyjęciem do pracy zakończyło się 28 postępowań:

- jedno w 2019 r.;
- sześć w 2020 r.;
- cztery w 2021 r., w tym dwa do pracy w Kampusie;
- pięć w 2022 r., w tym cztery do pracy w Kampusie;

¹⁶⁴ Dobór próby według profesjonalnego osądu kontrolera.

- 11 w 2023 r. – wszystkie dotyczyły pracy w Kampusie;
- jedno w 2024 r. (do 30 września).

(akta kontroli str. 2305-2307)

Odnosząc się do zatrudniania ekspertów w GUM, Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Ekspert jest jednym ze stanowisk przewidzianych w urzędzie państwowym wymienionym w tabeli XII stanowiącej załącznik nr 3 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek. To zakres zadań determinuje czy dane stanowisko ma charakter stricte urzędniczy (służba cywilna) czy też przypisane do niego obowiązki służbowe mają np. charakter naukowo-badawczy lub pomocniczo-obługowy i mogą być realizowane przez pracownika spoza korpusu służby cywilnej. W przypadku gdy kierownik komórki organizacyjnej stwierdzi, iż najbardziej optymalnym do realizacji określonych zadań będących w jego odpowiedzialności jest np. stanowisko eksperta, to za zgodą Dyrektora Generalnego GUM, na dany etat może być zatrudniona osoba na takim stanowisku pracy, oczywiście spełniająca wymogi określone w ww. rozporządzeniu.*

(akta kontroli str. 2425-2429)

W GUM nie opracowano wewnętrznej procedury dotyczącej rekrutacji na stanowiska ekspertów.

(akta kontroli str. 2137)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Stanowisko eksperta należy do grupy stanowisk, które nie jest stanowiskiem w służbie cywilnej, wobec czego nie ma prawnego obowiązku jego obsadzania w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (...). W przypadku gdy Dyrektor Generalny GUM podejmie decyzję, iż obsadzenie stanowiska poza korpusem służby cywilnej powinno być poprzedzone przeprowadzeniem otwartej rekrutacji proces ten jest prowadzony w oparciu o zapisy Zarządzenia nr 3 Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie organizowania i przeprowadzania w Głównym Urzędzie Miar rekrutacji wewnętrznej albo naboru na stanowisko niebędące wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej, wprowadzania nowo zatrudnionego pracownika do pracy, modyfikacji oraz rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem, które kompleksowo określa proces naboru pracowników i zawiera wzory, które można zastosować przy rekrutacji np. na stanowisko eksperta.*

(akta kontroli str. 2425-2429)

Dokonano analizy dokumentacji dotyczącej zatrudnienia 10 osób na stanowiskach ekspertów GUM.

Ustalono, że w dziewięciu przypadkach przeprowadzono postępowania rekrutacyjne. Ogłoszenia o rekrutacji zostały opublikowane w BIP GUM oraz na tablicy ogłoszeń w GUM. W przypadkach tych powoływane były komisje rekrutacyjne. Każdy kandydat, który spełniał wymagania formalne, brał udział w kolejnym etapie rekrutacji. Wybór kandydatów odbywał się wyłącznie w oparciu o wymagania określone w ogłoszeniu o rekrutacji oraz stosowano w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej pytania lub zadania nakierowane na ocenę tych samych kompetencji w oparciu o tę samą metodę i technikę, która gwarantowała porównywalność wyników wszystkich kandydatów. Z przeprowadzonej rekrutacji był sporządzany protokół, który zawierał m.in. uzasadnienie dokonanego wyboru.

(akta kontroli str. 2308-2337)

W przypadku zatrudnienia G. na stanowisku eksperta na samodzielnym stanowisku pracy ds. wdrażania działań w zakresie gospodarki wodorowej nie przeprowadzono

postępowania rekrutacyjnego. Jego zatrudnienie było poprzedzone przedłożeniem przez Dyrektora Departamentu Innowacji i Rozwoju wniosku o zatrudnienie na stanowisku poza korpusem służby cywilnej w GUM Dyrektorowi Generalnemu. Z CV G. nie wynikało, aby miał doświadczenie w zakresie gospodarki wodorowej. G. (był absolwentem filozofii oraz doktorem nauk politycznych).

(akta kontroli str. 2338-2342)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Pan G. został zatrudniony w Głównym Urzędzie Miar jako ekspert w niepełnym wymiarze etatu, które to stanowisko jest przewidziane w urzędzie państwowym i wymienione jest w tabeli XII stanowiącej załącznik nr 3 do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek, będącego aktem wykonawczym do ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. Oba wspomniane akty prawne nie określają sposobu pozyskiwania tej kategorii pracowników do pracy (w przeciwieństwie do art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej), wobec czego zatrudnienie następuje zgodnie z przepisami Kodeksu pracy. Główny Urząd Miar jako urząd administracji państwowej podejmuje adekwatne działania, aby każde ze stanowisk obsadzić osobą dającą rękojmię właściwej realizacji zadań. Należy pamiętać, że prowadzenie rekrutacji jest procesem czasochłonnym i angażującym zasoby osobowe i finansowe (czas pracy pracowników będących członkami komisji rekrutacyjnej, ewentualne koszty portali rekrutacyjnych). Wobec czego w przypadku, gdy Urząd dysponuje dokumentacją aplikacyjną osoby, która spełnia wymagania i posiada kwalifikacje przewidziane dla danego stanowiska pracy, Dyrektor Generalny mając na uwadze celowe, oszczędne i gospodarne zarządzanie zasobami i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, może podjąć decyzję, iż nie ma konieczności prowadzenia rekrutacji, tak jak to miało miejsce w omawianym przypadku. (...) W przypadku zgłoszenia się osoby posiadającej wysokie kompetencje i doświadczenie zawodowe przydatne na danym stanowisku, zatrudnienie może odbyć się na wniosek właściwego kierownika komórki organizacyjnej Urzędu skierowanym do Dyrektora Generalnego Urzędu. Taka sytuacja miała właśnie miejsce w tym przypadku. Pan G. jako minister rozwoju, pracy i technologii w zakresie swoich kompetencji miał kwestie związane z gospodarką wodorową, transformacją sektora energetycznego i transportowego. Wskazać także należy, iż jako szef resortu brał udział we wprowadzaniu mechanizmu Komisji Europejskiej - Ważne Projekty Stanowiące Przedmiot Wspólnego Europejskiego Zainteresowania (Important Projects of Common European Interest - IPCEI). W związku z powyższym oczywiste jest, że Pan G. posiada wiedzę i kompetencje które były kluczowe dla wykonywania funkcji eksperta ds. wodorowych w Głównym Urzędzie Miar.*

(akta kontroli str. 2425-2431)

G. był pracownikiem GUM w okresie od 11 stycznia 2024 r. do 31 stycznia 2024 r. Stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron.

(akta kontroli str. 2343-2344)

Zdaniem NIK uzasadnione jest rozważenie potrzeby przeprowadzania postępowań rekrutacyjnych w każdym przypadku zatrudniania na stanowisku eksperta celem zachowania przejrzystości w działaniach mających na celu znalezienie odpowiednio wykwalifikowanych pracowników na określone stanowiska pracy w GUM.

W GUM nie opracowano wewnętrznej procedury dotyczącej ocen okresowych pracowników.

(akta kontroli str. 2137)

Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Proces dokonywania ocen okresowych został kompleksowo opisany w ustawie o służbie cywilnej oraz w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej, dlatego też nie ma konieczności tworzenia procedury wewnętrznej z tym związanej. W GUM kadra kierownicza nie podlegała ocenom okresowym.*

(akta kontroli str. 2425-2429; 2137)

Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, urzędnik służby cywilnej oraz pracownik służby cywilnej zatrudniony na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony podlega ocenie okresowej dokonywanej przez bezpośredniego przełożonego. Pracownicy zajmujący wyższe stanowiskach w służbie cywilnej zatrudnieni są na podstawie powołania wobec czego nie podlegają oni pod ten przepis. Art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 30 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o służbie cywilnej, niektórych innych ustaw zniósł obowiązek dokonywania ocen okresowych dla wyższych stanowisk w służbie cywilnej.*

(akta kontroli str. 2425-2429)

Szczegółowe badanie dokumentacji dotyczącej ocen okresowych 20 pracowników GUM¹⁶⁵ wykazało, że:

- oceny okresowe dla wszystkich objętych szczegółowym badaniem, zostały dokonane przez osobę uprawnioną – bezpośredniego przełożonego (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania ocen okresowych urzędników służby cywilnej i pracowników służby cywilnej¹⁶⁶), który omówił z ocenianym główne obowiązki wynikające z opisu stanowiska pracy zajmowanego przez ocenianego, kryteria obowiązkowe, oczekiwania ocenającego co do sposobu spełniania kryteriów oceny przez ocenianego (§ 5 ww. rozporządzenia);
- oceniany potwierdził podpisem zapoznanie się z kryteriami oceny i terminem sporządzenia oceny (§ 6 ww. rozporządzenia);
- ze wszystkimi osobami ocenianymi przeprowadzili rozmowę ocenającą (§ 10 rozporządzenia), określili ogólny poziom spełnienia kryteriów oceny (§ 11 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia);
- objęte szczegółowym badaniem osoby otrzymały ocenę pozytywną, która została dokonana zgodnie z zasadami określonymi w § 11 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia;
- do arkuszy ocen okresowych wpisano wnioski dotyczące indywidualnego programu rozwoju zawodowego ocenianego (§ 11 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia).

(akta kontroli str. 2345-2347)

Liczba pracowników GUM, którym zlecono dodatkowe zadania związane z realizacją Projektu i przyznano dodatki z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych wyniosła:

- 50 w 2020 r., 49 w 2021 r., 40 w 2022 r. i 58 w 2023 r.

Analiza dokumentacji dotyczącej przyznania dodatków pięciu pracownikom GUM wykazała, że w każdym przypadku kierownik Projektu przedłożył Dyrektorowi Generalnemu wniosek o przyznanie dodatku i w dokumencie tym wskazał zadania związane z realizacją Projektu wykraczające poza zakres obowiązków na stanowisku zajmowanym przez pracownika, którego wniosek dotyczył, co było zgodne z zarządzeniem nr 19 Dyrektora Generalnego GUM z dnia 4 listopada 2021 r.

¹⁶⁵ Dobór próby według profesjonalnego osądu kontrolera.

¹⁶⁶ Dz. U. poz. 470.

w sprawie zasad i kryteriów przyznawania nagród oraz dodatków pracownikom Głównego Urzędu Miar.

(akta kontroli str. 2348-2395)

Stwierdzona
nieprawidłowość

Nie opracowano *Programu zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2017-2019* pomimo, że obowiązek taki wynikał z art. 25 ust. 4 pkt 2 lit. a ustawy o służbie cywilnej.

(akta kontroli str. 2137)

Dyrektor Generalny wyjaśnił: *Jestem Dyrektorem Generalnym Głównego Urzędu Miar od 1 lutego 2021 r. Nie wiem dlaczego nie sporządzono Programu zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2017-2019. Być może było to spowodowane przeoczeniem.*

(akta kontroli str. 2423-2424)

Z uwagi na fakt, że w kolejnych latach opracowano *Program zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2020-2022* oraz *Program zarządzania zasobami ludzkimi w Głównym Urzędzie Miar na lata 2023-2025*, NIK odstępuje od formułowania wniosku w tym zakresie.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. W GUM przyjęto i wdrożono Programy zarządzania zasobami ludzkimi na lata 2020-2022 oraz na lata 2023-2025, natomiast nie przyjęto takiego programu na lata 2017-2019. Przyjęto również kompleksowe regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania zasobami ludzkimi. W GUM ogłoszenia o naborach na wolne stanowiska pracy, jak i o ich wyniku, zawierały wszystkie wymagane w ustawie o służbie cywilnej elementy i były upowszechniane poprzez publikację w BIP GUM, BIP KPRM oraz na tablicy ogłoszeń w GUM. Sporządzano protokoły z naborów zawierające wszystkie wymagane w ustawie o służbie cywilnej informacje. Osoby powoływane na wyższe stanowiska w służbie cywilnej spełniały wymagania określone w ww. ustawie.

OBSZAR

6. Likwidacja biblioteki w GUM

Opis stanu
faktycznego

W BIP GUM zamieszczono 28 lutego 2023 r. zawiadomienie o zamiarze likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Biblioteki GUM. Dokument ten zawierał uzasadnienie tego zamiaru, co było zgodne z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach¹⁶⁷. Wynikało z niego, że zamiar likwidacji podyktowany było znikomym zainteresowaniem zbiorem bibliotecznym wśród pracowników GUM. Pracownicy kontrolowanej jednostki wypożyczali pozycje, których treści szybko się dezaktualizowały (kodeksy prawa powszechnie obowiązującego, ustawy, komentarze do wymienionych aktów normatywnych) oraz których treści były powszechnie dostępne w serwisach internetowych (np. słowniki). GUM posiadał dostępny elektronicznie do zasobów odpowiadających na potrzeby czytelników we wskazanych powyżej zakresach, a tym samym likwidacja Biblioteki nie wpłynie negatywnie na możliwość pozyskiwania przez nich informacji.

(akta kontroli str. 2434)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in. (...) *Pracownik (...) zatrudniona na stanowisku specjalisty do obsługi zbiorów bibliotecznych przebywa na urlopie wychowawczym od 11 kwietnia 2022 r. do 10 marca 2025 r., wcześniej w okresie od 5 czerwca 2021 r. do 14 stycznia 2022 r. przebywała na urlopie rodzicielskim, po czym do wzięcia urlopu*

¹⁶⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2393.

wychowawczego tj. do dnia 10 kwietnia 2022 r. przebywała na urlopie wypoczynkowym. W latach 2022-2024 nie była obecna w pracy. (...) Z uwagi na długą nieobecność Pani odpowiedzialnej za bibliotekę podjęto decyzję o zatrudnieniu trzech doświadczonych bibliotekarek, których zadaniem było dokonanie przeglądu zasobów bibliotecznych i ich spis.

(akta kontroli str. 2435-2438)

GUM zatrudnił trzy bibliotekarki na umowy o pracę na czas określony, których zadaniem było spisanie i oszacowanie zasobów bibliotecznych. Wszystkie pracowały w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej. Jedną była kierownikiem Oddziału Udostępniania i Przechowywania Zbiorów, druga – kierownikiem Oddziału Kontroli Zbiorów, a trzecia – kierownikiem Sekcji Obsługi Księgozbioru Dydaktycznego i Magazynów.

Dokonały one spisania zasobów bibliotecznych. W GUM znajdowało się 9736 pozycji, w tym m.in.: 592 książki o wartości historycznej.

(akta kontroli str. 2348-2555)

W czterech gablotach znajdujących się na parterze GUM przy ul. Elektorальной 2 w Warszawie wyeksponowano 58 książek o wartości historycznej m.in.: cztery tomy „Encyklopedii Staropolskiej Ilustrowanej” Zygmunta Glogera (poszczególne tomy wydano w latach 1901-1904 r.) oraz sześć tomów encyklopedii Larousse’a (poszczególne tomy wydano w Paryżu w latach 1928-1933). W pomieszczeniu G11-G12 znajdującym się na pierwszym piętrze GUM zgromadzono w zamykanych szafach pozostałe książki o wartości historycznej m.in. najstarszą książkę znajdującą się w GUM, tj. „Métrologie, ou traité des mesures, poids et monnoies” (Paryż, 1780). Te książki były umieszczone w zamykanych szafach, aby zabezpieczyć je przed szkodliwym działaniem promieni słonecznych. W pomieszczeniu, o którym mowa powyżej, na półkach znajdowały się pozostałe pozycje biblioteczne.

(akta kontroli str. 2556-2578)

GUM zwrócił się pismami z 26 czerwca 2023 r. do Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej, Biblioteki Głównej Wojskowej Akademii Technicznej oraz Biblioteki Instytutu Łączności z ofertą bezpłatnego przekazania książek i czasopism. Biblioteki te nie były zainteresowane pozyskaniem tych materiałów bibliotecznych. Biblioteka GUM została zlikwidowana z dniem 31 sierpnia 2023 r.

(akta kontroli str. 2579-2565; 2566-2575)

W BIP GUM zamieszczono 26 sierpnia 2024 r. ogłoszenie Prezesa GUM. Podano w nim, że w związku ze zlikwidowaniem Biblioteki GUM, Urząd ten był w posiadaniu zasobów książkowych mogących być, z uwagi na interes publiczny, przedmiotem nieodpłatnego przekazania lub darowizny na rzecz następujących podmiotów: nieposiadającej osobowości prawnej państwowej jednostki sektora finansów publicznych; podmiotu leczniczego prowadzonego w formie określonej w art. 6 ust. 1, 2 lub 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991, ze zm.); podmiotu leczniczego będącego instytutem badawczym, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 534). W ogłoszeniu tym podano, że podmioty zainteresowane zapoznaniem się z wykazem pozycji książkowych winny skontaktować się w terminie do 15 września 2024 r. z wyznaczonym do kontaktu pracownikiem GUM.

(akta kontroli str. 2576)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in.: *Kwestie dotyczące gospodarowania składnikami majątku ruchomego Skarbu Państwa określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa. Stosownie do § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a ww. rozporządzenia, przez zbędne składniki rzeczowe majątku ruchomego należy rozumieć składniki rzeczowe majątku ruchomego, które nie są*

i nie będą mogły być wykorzystane w realizacji zadań związanych z działalnością organu lub jednostki, o których mowa w § 1 rozporządzenia. Książki/czasopisma po zlikwidowanej Bibliotece GUM uznano za zbędny składnik rzeczowy majątku ruchomego. W § 2a ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia wskazano, że zbędne składniki rzeczowe majątku ruchomego mogą być przedmiotem: sprzedaży; oddania w najem lub dzierżawę; nieodpłatnego przekazania lub darowizny. Stosownie do § 7 ust. 2a rozporządzenia, zbędne lub zużyte składniki rzeczowe majątku ruchomego mogą być, bez względu na ich wartość i bez wcześniejszego podjęcia działań mających na celu ich sprzedaż, przedmiotem nieodpłatnego przekazania lub darowizny na rzecz wymienionych w tym przepisie podmiotów wyszczególnionych. W ogłoszeniu wskazano podmioty, o których mowa w ww. przepisie. W przedmiotowej sprawie decyzja o przekazywaniu książek do wskazanych w ogłoszeniu podmiotów (...) mieści się w pojęciu korzyści społecznej tj. interesu publicznego. Przekazanie książek z biblioteki zakładowej, innym zainteresowanym podmiotom, służyłoby rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy w zakresie np. metrologii, a także przyczyniałyby się rozwojowi kultury.

(akta kontroli str. 2577)

W związku z ogłoszeniem Prezesa GUM, tylko Biblioteka Uniwersytecka Jana Kochanowskiego w Kielcach zwróciła się pismem z 28 sierpnia 2024 r. o przesłanie wykazu literatury. Dyrektor Generalny podał m.in. (...) *UJK nie należy do podmiotów wyszczególnionych w ogłoszeniu Prezesa GUM.*

(akta kontroli str. 2578-2582; 2565)

Dyrektor Departamentu Innowacji i Rozwoju wyjaśnił m.in. (...) *żadnych książek (...) nie oddawano do utylizacji. (...) Mając na względzie dobro wspólne i interesu publicznego władze GUM zdecydowały się na pozostawienie tych pozycji po to, by w przyszłości dać możliwość rozdysponowania książek pomiędzy departamentami/biurami/zakładami bądź do podmiotów zewnętrznych, o których mowa była w ogłoszeniu z dnia 26 sierpnia 2024 r.*

(akta kontroli str. 2583-2584)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie. Prawidłowo podano do publicznej wiadomości informację o zamiarze likwidacji biblioteki GUM wraz z uzasadnieniem.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, grudnia 2024 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Jacek Kozłowski

/podpisano elektronicznie/